

Πρεσβεία της Ελλάδας στην Οττάβα
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ

Οκτώβριος 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	2
A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Καναδά.....	2
A.2 Δημογραφικά Στοιχεία.....	0
A.3 Επισκόπηση καναδικής οικονομίας - Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς	0
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	2
B.1 Θεσμικό πλαίσιο	2
B.1.1 Νομικές Μορφές Εταιρειών και Διαδικασία Ίδρυσης.....	2
B.1.3 Καθεστώσ αδειοδοτήσεων.....	3
B.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέτες, πιστοποιήσεις, πρότυπα, τεχνικές προδιαγραφές)	3
B.1.5 Τιμολόγηση.....	4
B.1.6 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές).....	4
B.1.7 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών.....	5
B.1.8 Εξασφάλιση πιστώσεων-χρηματοδοτήσεων.....	6
B.1.10 Εργασιακό καθεστώς	6
B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά του Καναδά	6
.....	Error! Bookmark not defined.
B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς.....	7
B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας	7
B.2.3 Δίκτυα Διανομής.....	8
B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση.....	8
B.2.5 Πρακτικές οδηγίες.....	12
B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα	15
B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία.....	16
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ	16
Γ.1 Συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας.....	16
Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων.....	16
Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων.....	16
Γ.4 Ειδικότεροι φόροι.....	17
Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο	17
Γ.6 Ειδικές Οικονομικές Ζώνες (FTZ).....	19
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	19
Δ.1 Κίνητρα Επενδύσεων	20
Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ.....	23
ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	23
ΣΤ.1 Τρόφιμα.....	23
ΣΤ.2 Πράσινη Ενέργεια και Τεχνολογία	23
ΣΤ.3 Κρίσιμα Ορυκτά.....	24
ΣΤ.4 Αλουμίνιο.....	24
Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	24

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

A.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Καναδά

Εκταση	9.984.670 τ.χλμ.	
Πληθυσμός	36.991.981 ¹¹	
Πρωτεύουσα	Οττάβα	
Θρήσκευμα	53,3% Χριστιανοί 34,6% Άθεοι, 4,9% Μουσουλμάνοι και 5,63% άλλες θρησκείες	
Εθνικό νόμισμα	Καναδικό δολλάριο (CAD)/ Μέση ισοτιμία 2022: 1 ευρώ = 1,39 CAN Ισοτιμία Ιουλίου 2023: 1 ευρώ = 1,462 CAD Ισοτιμία Δεκεμβρίου 2022: 1 ευρώ = 1,4389 CAD ¹²	
Πολίτευμα	Ομοσπονδιακή Βασιλευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία	
Μονάρχης	Charles III	
Γενικός Κυβερνήτης	Την βασιλίσα εκπροσωπεί η Γενική Κυβερνήτης του Καναδά, M. Simons	
Πρωθυπουργός	Justin Trudeau	
Ανεξαρτησία από ΗΒ	1 ^η Ιουλίου 1867	
Νομοθετικά Σώματα	Κοινοβούλιο/ Lower House και Γερουσία/ Upper House	
Δικαιοσύνη	Ανώτατος Επικεφαλής της Δικαστικής Αρχής: Richard Wagner (από 18/12/2017).	
Διοικητική Διάρθρωση	Υπάρχουν τρία επίπεδα διοίκησης: Ομοσπονδιακό, Επαρχιακό/Εδαφικό, Δημοτικό. Στην αρμοδιότητα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης εμπίπτουν οι εξής τομείς: εξωτερική πολιτική, άμυνα, πολιτογράφηση, ποινικό δίκαιο, εμπόριο και τηλεπικοινωνίες μεταξύ των Επαρχιών, νομισματική πολιτική. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση και οι Επαρχίες έχουν συντρέχουσα αρμοδιότητα στους τομείς της γεωργίας και της μετανάστευσης. Οι Επαρχίες έχουν αρμοδιότητα σε θέματα εκπαίδευσης, υγείας, φυσικών πόρων, ιδιοκτησίας και δικαιωμάτων του πολίτη, λεωφόρων. Στην αρμοδιότητά τους υπάγονται οι Δήμοι. Παρόμοιες αρμοδιότητες έχουν και οι Κυβερνήσεις των Ομοσπονδιακών Εδαφών.	
Εκλογικό σύστημα	Ο Γενικός Κυβερνήτης διορίζεται από τον αρχηγό του Κράτους (Charles III) κατόπιν εισήγησης του Πρωθυπουργού. Εκλογές διενεργούνται για την ανάδειξη μελών του Ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου, καθώς και για την ανάδειξη των κυβερνήσεων σε επίπεδο Επαρχιών και Εδαφών. Οι τελευταίες ομοσπονδιακές εκλογές έλαβαν χώρα στις 20.09.2021.	
Μέσος Μισθός	Ο μέσος ετήσιος μισθός το 2021 διαμορφώθηκε σε 54.267,92 CAD, ο μέσος μηνιαίος μισθός στα 4.522,44 CAD και το μέσο ωρομίσθιο, σε 30,03 CAD. Το κατώτατο ωρομίσθιο, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, ορίστηκε σε 15 CAD βάσει του Προϋπολογισμού 2022-2023.	
Επίσημες γλώσσες	αγγλική και γαλλική	
Οικονομικό έτος	1 ^η Απριλίου – 31 ^η Μαρτίου	
Ωρα	Υπάρχουν 6 ζώνες ώρας. Η διαφορά ώρας με την Ελλάδα είναι από -5:30 (Newfoundland) μέχρι -10 ώρες (Βανκούβερ), ενώ η διαφορά Οττάβας-Αθήνας είναι -7 ώρες.	
Δημόσιες Αργίες (ομοσπονδιακές)	1 ^η Ιανουαρίου (Νέο Έτος) Ημέρα της Οικογένειας (3 ^η Δευτέρα Φεβρουαρίου) Μεγάλη Παρασκευή και Δευτέρα του Καθολικού Πάσχα Victoria day, η Δευτέρα που προηγείται της 25 ^{ης} Μαΐου	Εθνική Γιορτή Καναδά: 1 ^η Ιουλίου Civic Holiday: 1 ^η Δευτέρα Αυγούστου Ημέρα Εργασίας: 1 ^η Δευτέρα Σεπτεμβρίου Ημέρα Ευχαριστιών: 2 ^η Δευτέρα Οκτωβρίου Remembrance Day: 11/11 Χριστούγεννα: 25/12, Δεύτερη ημέρα Χριστουγέννων 26/12
Συμμετοχή Καναδά σε Διεθνείς Οργανισμούς (ενδεικτικός κατάλογος)	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών Συμβούλιο για την Αρκτική του ΟΗΕ Οικονομική Συνεργασία Ασίας-Ειρηνικού (APEC) Ένωση των Εθνών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN)	Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο NATO Order of Malta Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD) UNESCO

	Κοινοπολιτεία Γαλλοφωνία (Francophonie) G7, G20 Διαμερικανική Τράπεζα Ανάπτυξης	Παγκόσμια Τράπεζα Διεθνής Οργανισμός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (IRENA)
Φυσικοί πόροι	Ο Καναδάς είναι ο 4ος μεγαλύτερος παραγωγός πετρελαίου στον κόσμο και ανάμεσα στους κορυφαίους παραγωγούς ποτάσας, αλουμινίου, κοβαλτίου, διαμαντιών, χρυσού, ουρανίου και άλλων ορυκτών. Η ενέργεια αντιπροσωπεύει το 9,7% του καναδικού ΑΕΠ. Επιπλέον, στον Καναδά συγκεντρώνεται το 20% των αποθεμάτων γλυκού νερού παγκοσμίως και το 7% των αποθεμάτων ανανεώσιμων γλυκών υδάτων. Οι εν λόγω υδάτινοι πόροι αποφέρουν ετήσιο κύκλο εργασιών 15 δισεκατομμυρίων δολλαρίων.	Με δασώδη έκταση περίπου 362 εκατομμυρίων εκταρίων, η καναδική δασική βιομηχανία αντιπροσωπεύει το 15% σχεδόν του ΑΕΠ. Οι δασικές εκτάσεις αναλογούν στο 9% περίπου της παγκόσμιας δασικής κάλυψης. Λόγω των πολλών μέτρων προστασίας και βιώσιμης διαχείρισης που έχει θεσπίσει ο Καναδάς, ο ρυθμός αποδάσωσης στη χώρα αναλογεί σε ποσοστό 0,37% του παγκόσμιου ρυθμού αποδάσωσης. Επιπλέον, η δασική βιομηχανία συμβάλλει στην ανατροφοδότηση της αγοράς εργασίας.
Γεωργία	Με περίπου 190.000 αγροτικές εκμεταλλεύσεις, η γεωργία έχει συνολική συνεισφορά στο καναδικό ΑΕΠ που ανέρχεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 7%.	Ο Καναδάς συγκαταλέγεται στους πέντε μεγαλύτερους εξαγωγείς γεωργικών και αγροτοβιομηχανικών προϊόντων διεθνώς.
Βιομηχανία	Ο Καναδάς έχει αναπτύξει μια διαφοροποιημένη και καινοτόμο βιομηχανία σε ποικίλους τομείς, όπως αεροδιαστημική, διαστημικό τομέα, βιοτεχνολογία, χημικά/πλαστικά, υγεία, γεωργία, περιβάλλον. Ο τεχνολογικός του πλούτος τροφοδοτείται από ένα δίκτυο κορυφαίων Πανεπιστημίων κι εξειδικευμένων κέντρων. Ο βιομηχανικός τομέας αντιπροσωπεύει περίπου το 10% του καναδικού ΑΕΠ.	Έχοντας επίγνωση της σημασίας των νέων τεχνολογιών, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση επενδύει στην έρευνα και την ανάπτυξη, δημιουργώντας καινοτόμες βιομηχανικές ομάδες σε μεγάλες πόλεις (Μόντρεαλ, Βανκούβερ και νότιο Οντάριο). Οι τομείς της βιοϊατρικής και της αυτοκινητοβιομηχανίας εξαρτώνται, σε μεγάλο βαθμό, από τις επενδύσεις και τη βιομηχανική παραγωγή των ΗΠΑ.
Υπηρεσίες	Ο τομέας των υπηρεσιών συνιστά το σημαντικότερο τμήμα της καναδικής οικονομίας και συμβάλλει περίπου στα 2/3 του ΑΕΠ.	Τέσσερις στους πέντε Καναδούς εργάζονται στον τριτογενή τομέα. Η πληροφορική, οι τηλεπικοινωνίες, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, ο ασφαλιστικός τομέας είναι τομείς, στους οποίους ο Καναδάς έχει αξιόλογες επιδόσεις.

Επίσης, στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται βασικά στοιχεία για τις Επαρχίες και τα Ομοσπονδιακά Εδάφη της χώρας:

	Επαρχία	Πρωτεύουσα	Άλλα μεγάλα αστικά κέντρα	Έκταση (τ.χλμ.)	% συνόλου	Πληθυσμός 2021	% συνόλου	Παραγόμενα προϊόντα	Τομείς οικονομικής δραστηριότητας	Μεταβολή ΑΕΠ 2022	Προβλέψεις 2023	Προβλέψεις 2024
	Alberta	Edmonton	Calgary	661.848	6,6%	4.262.635	11,52%	Μαζούτ, επεξεργασμένα προϊόντα κρέατος, χημικά, προϊόντα ξυλείας, τηλεπικοινωνίες, βιοτεχνολογία, φάρμακα	ενέργεια/ ΑΠΕ, αγροτικός και αγροδιατροφικός τομέας, μεταφορές - υποδομές, νέες τεχνολογίες, βιοτεχνολογία, περιβάλλον, τουρισμός, υγεία, λιανικό εμπόριο, δασοκομία, αεροδιαστημική, μεταλλεία, κατασκευές, χρηματοοικονομικά, εκπαίδευση, ασφάλειες, πετρέλαιο	5,1%	2,1%	1,3%
	British Columbia	Victoria	Kelowna, Vancouver	944.735	9,5%	5.000.879	14%	ξυλεία, κάρβουνο, ξυλοπολτός, χαλκός, μέρη μηχανημάτων, ιχθυρά (κυρίως σολωμός)	δασοκομία, εξόρυξη, ενέργεια, πληροφορική/ επικοινωνίες, βιοτεχνολογία, περιβάλλον, ιχθυοκαλλιέργεια, γεωργία, κατασκευές, μεταφορές, τουρισμός, τρόφιμα, αεροδιαστημική, χρηματοοικονομικά, καύσιμα	3,6%	1,3%	1,0%
	Manitoba	Winnipeg		647.797	6,5%	1.342.153	3,63%	ελαιούχοι σπόροι, οχήματα, σιτάρι, μέρη αεροσκαφών, επεξεργασμένα κρέατα, αλεύρι, χαρτί/ χαρτοπολτός, εκτυπώσεις, υφάσματα, ξυλεία, νικέλιο, χαλκός, ηλεκτρονικά, αεροναυτικά συστήματα	γεωργία, εξόρυξη, μεταφορές, τουρισμός, κατασκευές, λιανικό εμπόριο, χρηματοοικονομικά/ ασφάλειες, αεροδιαστημική, επικοινωνίες, βιοτεχνολογία, ηλεκτρικά/ ηλεκτρονικά συστήματα	3,9%	1,9%	1,7%
	New Brunswick	Fredericton	Moncton, Saint John	72.908	0,7%	775.610	2,10%	προϊόντα διύλισης πετρελαίου, χαρτί, ξυλεία, μέταλλα, μηχανήματα, μαζούτ	γεωργία, αλιεία και βιομηχανίες τροφίμων, ενέργεια, πληροφορική/ επικοινωνίες, υπηρεσίες, μεταφορές, εξόρυξη, κατασκευές, λιανική πώληση, δασοκομία, αεροδιαστημική	1,8%	1,1%	0,7%
	Newfoundland and Labrador	St. John's		405.212	4,1%	510.550	1,38%	Μαζούτ, σίδηρος, νικέλιο, χαλκός, κοβάλτιο, χρυσός, ωκεάνιες τεχνολογίες, καθαρής ενέργειας, αεροδιαστημικής, άμυνας	γεωργία, αλιεία και βιομηχανίες τροφίμων, ενέργεια, πληροφορική/ επικοινωνίες, υπηρεσίες, μεταφορές, εξόρυξη, ιχθυοκαλλιέργειες, τουρισμός, δασοκομία, πετρέλαιο, λιανικό εμπόριο	-1,7%	0,5%	1,3%
	Nova Scotia	Halifax		55.284	0,6%	969.383	2,62%	Θαλασσινά, ελαστικά, ξυλοπολτός, χαρτί, μέταλλα, συστήματα τηλεπικοινωνιών, ηλεκτρονικοί υπολογιστές	γεωργία, αλιεία και βιομηχανίες τροφίμων, ενέργεια, πληροφορική/ επικοινωνίες, υπηρεσίες, μεταφορές, εξόρυξη, εμπόριο, χρηματοοικονομικά, κατασκευές, υγεία, ηλεκτρικά συστήματα	2,6%	1,6%	0,8%
	Ontario	Toronto	Barrie, Hamilton, Kitchener, London,	1.076.395	11%	14.223.942	38,4%	μηχανοκίνητα οχήματα, ακατέργαστος χρυσός, γεωργικός εξοπλισμός, υφάσματα, έπιπλα, ατσάλι, επεξεργασμένα τρόφιμα, μηχανήματα, ηλεκτρονικά,	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, μέσα ενημέρωσης, κινηματογραφία, οπτικοακουστικά μέσα, πληροφορική/ επικοινωνίες, μεταλλεία, αυτοκινητοβιομηχανία, μηχανολογία, πλαστικά,	3,6%	1,5%	1,1%

			Ottawa, Waterloo					χημικά, πλαστικά, αεροσκάφη, software	υγεία, βιοτεχνολογία, χημικά, χάλυβας, εξόρυξη, γεωργία, τουρισμός, δασοκομία, αεροδιαστημική			
	Prince Edward Island	Charlottetown		5.660	0,1%	154.331	0,42%	Πατάτες, θαλασσινά, μηχανές αεροσκαφών, καπνός, ξυλεία, γούνες, καύσιμα	γεωργία, αλιεία, βιομηχανίες τροφίμων, ενέργεια, πληροφορική/ επικοινωνίες, υπηρεσίες, τουρισμός, αεροδιαστημική, ΑΠΕ, βιοτεχνολογία, χρηματοοικονομικά	2,9%	1,8%	1,1%
	Québec	Québec City	Montreal	1.542.056	15%	8.501.833	22,98%	Αεροσκάφη/ εξαρτήματα, αλουμίνιο, χαρτί, οχήματα, τρόφιμα, χημικά, φάρμακα, πετρέλαιο, άνθρακας, ηλεκτρονικοί υπολογιστές	Αεροδιαστημική, πληροφορική/ επικοινωνίες, οπτικοακουστικά μέσα, υγεία, βιοτεχνολογίες, περιβάλλον, καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα, ορυχεία, υδροηλεκτρική ενέργεια, γεωργία, μεταφορές, τουρισμός, κατασκευές, υγεία	2,6%	1,2%	0,7%
	Saskatchewan	Regina	Saskatoon	651.036	6,5%	1.132.505	3,06%	Ποτάσσα, μαζούτ, ελαιούχοι σπόροι, όσπρια, σιτάρι, χημικά, μηχανήματα, τρόφιμα	Γεωργία, εξόρυξη, μεταφορές, τουρισμός, κατασκευές, βιομηχανία τροφίμων, χρηματοοικονομικά, δασοκομία, πετρέλαιο, χημικά, λιανικό εμπόριο	5,7%	2,0%	1,5%
Ομοσπονδιακό Έδαφος												
	Northwest Territories	Yellowknife		1.346.106	14%	41.070	0,11%	Διαμάντια, φυσικό αέριο, πετρέλαιο				
	Nunavut	Ikaluit		2.038.722	21%	36.858	0,10%	ιχθυηρά, έργα τέχνης, γουνοδέρματα, μέταλλα, διαμάντια, πετρέλαιο, φυσικό αέριο				
	Yukon	Whitehorse		482.443	4,8%	40.232	0,11%	Χαλκός, ξυλεία, μέταλλα, πετρέλαιο, φυσικό αέριο				
ΣΥΝΟΛΟ				9.984.670	100%	36.991.981	100%					

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Καναδά (Statistics Canada) / Πηγή για ΑΕΠ επαρχιών: Canada's Economic Outlook, June 2023, Deloitte

A.2 Δημογραφικά Στοιχεία

Βάσει της απογραφής της 11ης Μαΐου 2021, ο πληθυσμός του Καναδά ανέρχεται σε 36.991.981 άτομα. Ποσοστό περίπου 81% διαβιού σε αστικές περιοχές. Το προσδόκιμο ζωής ανέρχεται σε 79,3 έτη για τους άνδρες και 84,7 για τις γυναίκες.

Η πυκνότητα/αναλογία του πληθυσμού ως προς την έκταση της χώρας είναι περίπου 3,6 άτομα ανά τετραγωνικό χλμ. Πολλές περιοχές είναι αραιοκατοικημένες, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού συγκεντρώνεται στα νότια σύνορα με τις ΗΠΑ.

Τα κυριότερα αστικά κέντρα βρίσκονται στο νότιο τμήμα της χώρας, σε κοντινή απόσταση από τις ΗΠΑ. Πρόκειται για τις πόλεις Τορόντο, Μόντρεαλ, Βανκούβερ, Κάλγκαρυ, Οττάβα και Έντμοντον. Οι πιο πολυπληθείς Επαρχίες, οι οποίες συγκεντρώνουν το 86% του συνολικού πληθυσμού, είναι οι: Οντάριο, Κεμπέκ, Βρετανική Κολομβία και Αλμπέρτα. Οι λιγότερο κατοικημένες περιοχές είναι τα Ομοσπονδιακά Εδάφη, τα οποία συγκεντρώνουν μόλις το 0,32% του συνολικού πληθυσμού.

Η καναδική κοινωνία είναι πολυπολιτισμική, καθώς ο Καναδάς είναι χώρα μεταναστών. Το 2021, το ποσοστό των μεταναστών με άδεια μόνιμης εγκατάστασης ανήλθε σε 21,5% περίπου επί του συνολικού πληθυσμού. Οι πιο πολυπληθείς εθνικές ομάδες είναι εκείνες των Κινέζων και των Νοτιοασιατών, ενώ αναμένεται διπλασιασμός του αριθμού Δυτικοασιατών, Κορεατών και Αράβων, κατά τα επόμενα έτη. Οι αυτόχθονες πληθυσμοί (aboriginals ή indigenus) καταλαμβάνουν ποσοστό της τάξεως του 4,9% του καναδικού πληθυσμού, παρ'οτις, όμως, αυξητικές τάσεις.

A.3 Επισκόπηση καναδικής οικονομίας - Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς

Σύντομη Επισκόπηση Οικονομίας: Το 2022, η καναδική οικονομία παρουσίασε επιβράδυνση, αφού οι επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά κλήθηκαν να προσαρμοστούν σε ένα υψηλότερο κόστος δανεισμού. Εμφανή μείωση κατέγραψαν η έναρξη νέων επιχειρήσεων, οι επενδύσεις ακινήτων και οι δαπάνες των ξένων επενδυτών.

Αντίθετα, αυξητικά κινήθηκαν οι δαπάνες των νοικοκυριών καθώς και οι εξαγωγές αγαθών, κυρίως σε όρους αξίας. Ταυτόχρονα, βελτιώθηκε η αγορά εργασίας, αφού ικανοποιήθηκε μεγάλο μέρος της υφιστάμενης ζήτησης για εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

Επιπλέον, η παραγωγικότητα των επιχειρήσεων έμεινε στάσιμη στα προ της πανδημίας επίπεδα, ενώ το κόστος εργασίας ανά μονάδα πλήρους απασχόλησης εξακολούθησε να διογκώνεται.

Όσον αφορά τον δομικό πληθωρισμό, αυτός μετριάστηκε το 2022. Παρόλα αυτά, παρέμειναν ιδιαίτερα υψηλές οι τιμές σε καίρια καταναλωτικά αγαθά, όπως τα τρόφιμα και η στέγαση. Ιδιαίτερα η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή στέγαση συνεχίζει να αποτελεί ισχυρή πρόκληση για τον μέσο Καναδό πολίτη.

Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη 2022

Δείκτης	2018	2019	2020	2021	2022
Ονομαστικό ΑΕΠ σε εκ. CAD	1.958,47	1.996,744	1.897,187	1.991,978	2.064,247
Μεταβολή ΑΕΠ	+2,0%	+1,9%	-5,3%	+4,8%	+3,6%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε CAD	62.597,23	62.363,77	58.296,44	70.411,56	73.918,65
Ανεργία	5,6%	5,6%	8,8%	3,4%	6,8%
Πληθωρισμός	2,0%	2,2%	0,7%	4,8%	6,3%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σε δισ. CAD	-14	-39,4	-327,7	-90,2	μ/δ
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ως % του ΑΕΠ	-0,6%	-1,7%	-14,9%	-3,6%	μ/δ
Χρέος Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης, δισ. CAD	685,5	721,4	1.048,7	1.134,5	μ/δ
Χρέος Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης % ΑΕΠ	30,9%	31,3%	47,6%	45,5%	μ/δ
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών σε δισ. CAD	-58,07	-45,04	-42,07	+1,06	-10,08

Συναλλαγματική ισοτιμία CAD/Ευρώ	1,5302	1,4856	1,5298	1,4828	1.3696
Συναλλαγματική ισοτιμία CAD/USD	1,2957	1,3269	1,3415	1,2535	1.3013
Βασικό επιτόκιο	1,75%	1,75%	0,25%	0,25%	4,25%
Συναλλαγματικά διαθέσιμα (σε εκ. \$ ΗΠΑ)	83,93	85,30	90,43	106,62	107,26

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Καναδά (για δείκτες 1, 2, 4, 5, 10, 14) World Bank (για δείκτη 3), Καναδικό Υπουργείο Οικονομικών (για δείκτες 6, 7, 8, 9) Κεντρική Τράπεζα Καναδά (για δείκτες 9, 10, 11, 12)

Εξωτερικό εμπόριο

Το 2022, το εξωτερικό εμπόριο του Καναδά παρουσίασε σημαντική βελτίωση, αφού διευρύνθηκαν αισθητά τόσο ο όγκος εμπορίου όσο και το πλεόνασμα του ισοζυγίου, το οποίο άγγιξε τα 21,8 δισ. CAN (από μόλις 4,6 δισ. το 2021). Η βελτίωση αυτή αποδίδεται κυρίως στην ισχυρή εσωτερική ζήτηση και δευτερευόντως στις παγκόσμιες γεωπολιτικές εξελίξεις, που ενέτειναν τη ζήτηση για τα καναδικά προϊόντα, κυρίως στον τομέα της ενέργειας.

Εξαγωγές: Η τελευταία διετία ευνόησε ιδιαίτερα τις καναδικές εξαγωγές αγαθών σε όρους αξίας. Οι τελευταίες είδαν θεαματική αύξηση, κατά 21,8% το 2021 και 23% το 2022 (778 δισ. CAD), γεγονός που οφείλεται κυρίως στην πρωτοφανή άνοδο στις τιμές των προϊόντων. Για τον λόγο αυτό, η αντίστοιχη αύξηση σε όγκο ανήλθε σε μόλις 1,4% το 2021 και 2,5% το 2022.

Εισαγωγές: Το ίδιο μοτίβο ακολούθησαν το 2022 και οι καναδικές εισαγωγές αγαθών, οι οποίες, ωστόσο, επηρεάστηκαν σε μικρότερο βαθμό από τον υψηλό πληθωρισμό. Συγκεκριμένα, αυξήθηκαν κατά 20% σε αξία (αγγίζοντας τα 741 δισ. CAD) και κατά 6,6% σε όγκο.

Αξία σε δισ. CAN	2018	2019	2020	2021	2022	Μεταβολή 2021-2022
Εξαγωγές αγαθών	584,3	592,1	522,5	631,6	778,4	23,24%
Εισαγωγές αγαθών	595,9	602	543,6	616,3	741,5	20,31%
Όγκος εμπορίου	1180,2	1194,1	1066,1	1.247,90	1.519,90	21,80%
Εμπορικό ισοζύγιο	-11,6	-9,9	-21,1	15,30	36,9	141,18%
Εξαγωγές υπηρεσιών	136,526	152,902	133,458	139,423	161,171	15,60%
Εισαγωγές υπηρεσιών	158,295	168,023	142,702	145,16	178,913	23,25%
Όγκος υπηρεσιών	294,821	320,925	276,16	284,583	340,084	19,50%
Ισοζύγιο υπηρεσιών	-21,769	-15,121	-9,244	-5,737	-17,742	209,26%

Πηγή για εμπόριο αγαθών: Στατιστική Υπηρεσία Καναδά/ The International Trade Explorer, Ημ/νία δημοσίευσης στοιχείων 8/8/2023

Πηγή για εμπόριο υπηρεσιών: Στατιστική Υπηρεσία Καναδά¹⁴

Σύντομη αναφορά στο διμερές εμπόριο

Το 2022 ήταν ιδιαίτερα θετικό για τις ελληνικές εξαγωγές στον Καναδά, αφού κατέγραψαν σημαντική αύξηση, που άγγιξε το 33%. Ταυτόχρονα, οι εισαγωγές της χώρας μας από τον Κανδά μειώθηκαν κατά επίσης 33%. Σαν αποτέλεσμα, ο όγκος του διμερούς εμπορίου παρέμεινε σχεδόν σταθερός (+1%), ενώ το ελληνικό εμπορικό πλεόνασμα εκτινάχθηκε στο 1062% (από 11,9 εκ. Ευρώ το 2021 σε 138 εκ. το 2022).

Κατά την πενταετία 2018-2022, το εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Καναδά ήταν πλεονασματικό για τη χώρα μας. Οι ελληνικές εξαγωγές ακολούθησαν αισθητά ανοδική πορεία, με εξαίρεση το 2019. Αντίστροφα, οι εισαγωγές μας από τον Καναδά κινήθηκαν με αρνητικό ρυθμό, με εξαίρεση το 2021, όταν καταγράφηκε σημαντική εισαγωγή ακατέργαστου αλουμινίου από τον Καναδά. Η τελευταία συνεχίστηκε, σε μικρότερο βαθμό, και το 2022.

Επίσης, αξίζει να τονίσουμε ότι οι ελληνικές εξαγωγές στον Καναδά το 2022 αντιπροσώπευαν μόλις το 0,7% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών του έτους (που ανήλθε σε 35,2 τρισ. Ευρώ). Οι εισαγωγές μας από τον Καναδά, αντίστοιχα, κατέλαβαν το 0,2% του συνόλου (61,6 τρισ. Ευρώ)

Αξία σε ευρώ	2018	2019	2020	2021	2022	Μεταβολή 2021/22
Εξαγωγές	162.225.151	153.341.278	166.322.637	197.476.034	262.991.539	33%
Εισαγωγές	88.959.201	85.001.789	57.651.592	185.599.175	124.941.161	-33%
Όγκος Εμπορίου	251.184.352	238.343.067	223.974.229	383.075.209	387.932.700	1%
Εμπορικό ισοζύγιο	73.265.950	68.339.489	108.671.045	11.876.859	138.050.378	1062%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Στοιχεία ενημερωμένα από 06/07/2023

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

B.1 Θεσμικό πλαίσιο

B.1.1 & B.1.2 Νομικές Μορφές Εταιρειών και Διαδικασία Ίδρυσης

α) Μονοπρόσωπη εταιρεία

Ο ιδιοκτήτης της μονοπρόσωπης εταιρείας (sole proprietorship) ευθύνεται προσωπικά και απεριόριστα, με την εταιρική και προσωπική του περιουσία, έναντι των οφειλετών του για τα χρέη και τις υποχρεώσεις της επιχείρησης.

Η εγγραφή της εταιρείας είναι εύκολη και ανέξοδη. Απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο για την έναρξη λειτουργίας και σε περίπτωση απωλειών προβλέπονται ορισμένα φορολογικά πλεονεκτήματα. Βασικό μειονέκτημα αυτής της μορφής εταιρείας είναι η δυσκολία άντλησης κεφαλαίων.

β) Προσωπικές εταιρείες (partnerships)

Οι προσωπικές εταιρείες διακρίνονται σε **ομόρρυθμες** (general partnership) και **ετερόρρυθμες** (limited liability partnership). Για την σύστασή τους απαιτείται σύναψη εταιρικής συμφωνίας (partnership agreement) μεταξύ δύο ή περισσότερων ατόμων, των λεγόμενων εταίρων (partners).

Στην ομόρρυθμη εταιρεία, ο ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται απεριόριστα και εις ολόκληρον, δηλαδή και με την ατομική του περιουσία, για όλο το ποσό της οφειλής και αλληλεγγύως με τους άλλους ομορρύθμους εταίρους.

Η μορφή της ετερόρρυθμης εταιρείας είναι συνήθως διαθέσιμη σε μια ομάδα επαγγελματιών, όπως δικηγόρων, λογιστών και ιατρών. Ο ετερόρρυθμος εταίρος μπορεί να συνεισφέρει στην εταιρεία χωρίς να συμμετέχει στη διοίκησή της.

Η σύσταση των προσωπικών εταιρειών επιτυγχάνεται γρήγορα και ανέξοδα, ενώ τα αρχικά έξοδα επιβαρύνουν ισομερώς τους εταίρους. Ίσα μερίδια προβλέπονται τόσο στα κέρδη όσο και στην εταιρική περιουσία.

γ) Κεφαλαιουχικές εταιρείες (corporations)

Οι κεφαλαιουχικές εταιρείες μπορεί να συσταθούν σε ομοσπονδιακό ή επαρχιακό/εδαφικό επίπεδο. Πρόκειται για νομικές οντότητες διακριτές από τους μετόχους τους. Οι τελευταίοι έχουν περιορισμένη ευθύνη, καθώς δεν ευθύνονται με την ατομική τους περιουσία αλλά στο μέτρο της εισφοράς τους.

Η σύστασή τους είναι ακριβότερη, σε σύγκριση με τις άλλες νομικές μορφές, ενώ για την λειτουργία τους υπάρχει εκτεταμένο νομικό πλαίσιο. Πρόκειται για τη συνηθέστερη εταιρική μορφή στον Καναδά.

Πληροφορίες για τη σύσταση κεφαλαιουχικής εταιρείας σε ομοσπονδιακό επίπεδο: <https://www.ic.gc.ca/eic/site/cd-dgc.nsf/eng/cs06642.html>

δ) Συνεταιρισμός (co-operative)

Ο Συνεταιρισμός ανήκει και ελέγχεται από μία ένωση μελών. Μπορεί να συσταθεί ως κερδοσκοπικός ή μη κερδοσκοπικός οργανισμός. Πρόκειται για την λιγότερο συνηθισμένη εταιρική μορφή, αλλά ενδείκνυται σε περιπτώσεις που μία ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων αποφασίζει να αξιοποιήσει από κοινού το σύνολο των πόρων της προς εξυπηρέτηση κοινών αναγκών, όπως η παράδοση προϊόντων ή υπηρεσιών, η πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών, η απασχόληση εργατικού δυναμικού και άλλα.

Η διαδικασία ίδρυσης εταιρείας στον Καναδά περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

- α) Επιλογή επωνυμίας
- β) Επιλογή νομικής μορφής
- γ) Αριθμός Επιχείρησης

Ο Αριθμός Επιχείρησης είναι ένας μοναδικός αριθμός λογαριασμού που προσδιορίζει την επιχείρηση στις ομοσπονδιακές, επαρχιακές και δημοτικές αρχές. Είναι απαραίτητος, μεταξύ άλλων, για την φορολογία, την εισαγωγική και εξαγωγική δραστηριότητα της επιχείρησης, τη μισθοδοσία, τη σχέση της με την Κυβέρνηση και τους φορείς. Περισσότερες πληροφορίες: <https://www.canada.ca/en/services/business/start.html>

Για την Επαρχία του Κεμπέκ, απαιτείται η εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο (Registraire des Entreprises). Πληροφορίες: http://www.registreentreprises.gouv.qc.ca/en/a_propos/neq/default.aspx

- δ) Αίτηση για λήψη αδειοδοτήσεων (βλ. κατωτέρω Καθεστώς Αδειοδοτήσεων)
- ε) Χρηματοδότηση εταιρείας

Υπάρχουν προγράμματα στήριξης των επιχειρήσεων σε εθνικό και επαρχιακό επίπεδο (https://innovation.ised-isde.canada.ca/s/?language=en_CA).

B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων

Οι αδειοδοτήσεις αφορούν σε Ομοσπονδιακό, Επαρχιακό/Εδαφικό και Δημοτικό επίπεδο. Η εφαρμογή BizPal (<https://services.bizpal-perle.ca/?b=01>) είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για ανεύρεση και εντοπισμό της πλειοψηφίας των απαραίτητων αδειών που οφείλει να διαθέτει μία επιχείρηση.

Στις 15 Ιανουαρίου 2019 τέθηκαν σε ισχύ νέοι κανόνες ασφαλείας τροφίμων (Safe Food for Canadians Regulations - SFCR). Σκοπός της εν λόγω Νομοθεσίας είναι η θωράκιση της ασφάλειας τροφίμων και η άμεση απομάκρυνση των μη ασφαλών προϊόντων από την αγορά. Ταυτόχρονα, περιορίζεται η γραφειοκρατία, μειώνεται η επιβάρυνση του διοικητικού μηχανισμού και απλοποιείται η διαδικασία για τις επιχειρήσεις, καθώς υφίσταται ένα μόνο πλέγμα κανόνων, αντικαθιστώντας τα δεκατέσσερα συνολικά νομοθετήματα που ίσχυαν προ της ημερομηνίας θέσεως σε εφαρμογή των εν λόγω κανόνων.

Την εποπτεία τήρησης έχει ο Καναδικός Οργανισμός Επιθεώρησης Τροφίμων (Canadian Food Inspection Agency – CFIA), στον δικτυακό τόπο του οποίου έχουν αναρτηθεί αναλυτικές πληροφορίες (<http://www.inspection.gc.ca/food/toolkit-for-businesses/licensing-of-food-businesses/eng/1427300844139/1427300914872>, <https://www.inspection.gc.ca/exporting-food-plants-or-animals/food-exports/eng/1323723342834/1323723662195>).

B.1.4 Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων

Στον Καναδά δύο υπηρεσίες είναι αρμόδιες για τον έλεγχο της σήμανσης/πιστοποίησης προϊόντων. Πρόκειται για το Γραφείο Ανταγωνισμού (Competition Bureau, www.competitionbureau.gc.ca) και τον Καναδικό Οργανισμό Επιθεώρησης Τροφίμων (Canadian Food Inspection Agency - CFIA <https://inspection.canada.ca>).

Το Γραφείο Ανταγωνισμού είναι αρμόδιο για τον έλεγχο των μη εδωδιμων προϊόντων ως προς τη σήμανση και τη συσκευασία (Σχετικός οδηγός: <http://www.competitionbureau.gc.ca/eic/site/cb-bc.nsf/eng/01248.html>)

Για τα τρόφιμα, αρμόδια αρχή είναι ο Καναδικός Οργανισμός Επιθεώρησης Τροφίμων (CFIA-, email: information@inspection.gc.ca; permission@inspection.gc.ca, Website: <http://www.inspection.gc.ca/about-the-cfia/permits-licences-and-approvals/licensing-permitting-registration-and-ministerial-eng/1395348583779/1395348638922>, <https://www.inspection.gc.ca/food-safety-for-industry/toolkit-for-food-businesses/licensing-of-food-businesses/eng/1427300844139/1427300914872>, <http://www.inspection.gc.ca/food/information-for-consumers/fact-sheets-and-infographics/country-of-origin/eng/1329519448771/1329519600512> καθώς και <http://www.inspection.gc.ca/food/labelling/food-labelling-for-industry/eng/1383607266489/1383607344939>), στον ιστότοπο του οποίου είναι διαθέσιμες

σχετικές αναλυτικές πληροφορίες («Tips for a smooth Safe Food for Canadians licence application» <http://inspection.gc.ca/food/exports/tips-for-a-smooth-safe-food-for-canadians-licence-eng/1545331467617/1545331578129>, Διαδικασία αδειοδότησης <http://www.inspection.gc.ca/about-the-cfia/my-cfia/eng/1482204298243/1482204318353>).

B.1.5 Τιμολόγηση

Για την τιμολόγηση θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν ο Επαρχιακός φόρος (13% για το Οντάριο),¹ το κέρδος του χονδρεμπόρου/εισαγωγέα και του λιανοπωλητή, η δαπάνη για διαφήμιση του προϊόντος, η δαπάνη αποθήκευσης κτλ.

Σε γενικές γραμμές, ο Καναδάς είναι ακριβή χώρα. Οι τιμές είναι σαφώς ακριβότερες απ' ό,τι στην Ελλάδα, ενώ κατά 3,4% φθηνότερες, σε σύγκριση με τις ΗΠΑ.

Για τη διαμόρφωση της τιμής ενός προϊόντος, βαρύνουσα σημασία έχει ο ανταγωνισμός. Επιπλέον, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ποιότητα, ειδικά στον τομέα τροφίμων, όπου η ζήτηση υγιεινών-βιολογικών προϊόντων συνεχώς αυξάνεται.

B.1.6 Τελωνειακή νομοθεσία (Διαδικασία – Αρχές)

Η Καναδική Υπηρεσία Συνόρων (Canada Border Services Agency –CBSA, <http://www.cbsa-asfc.gc.ca/menu-eng.html>) είναι αρμόδια για την τήρηση της τελωνειακής νομοθεσίας. Κύριο νομοθέτημα είναι ο Νόμος περί Τελωνείων (Customs Act), το κείμενο του οποίου είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.cbsa-asfc.gc.ca/agency-agence/actreg-loireg/legislation-eng.html>.

Ο Καναδάς χρησιμοποιεί το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων (ΕΣ) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Για τυχόν διευκρινίσεις επί θεμάτων δασμολογίου, η Υπηρεσία Συνόρων διαθέτει τηλεφωνικό κέντρο παροχής πληροφοριών, που λειτουργεί όλο το 24ωρο. Για κλήσεις εκτός Καναδά το τηλέφωνο είναι +1-204-983-3500 ή +1- 506-636-5064.

Επί του παρόντος η CBSA υλοποιεί ένα πολυετές έργο για την αξιολόγηση και διαχείριση εσόδων, το λεγόμενο CARM (CBSA Assessment and Revenue Management Project), το οποίο αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό και εξορθολισμό της διαδικασίας εισαγωγής αγαθών στον Καναδά (<https://www.cbsa-asfc.gc.ca/prog/carm-gcra/menu-eng.html>).

Ειδικότερα για τις προϋποθέσεις εισαγωγής τροφίμων στον Καναδά, σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στις ακόλουθες ιστοσελίδες του Καναδικού Οργανισμού Επιθεώρησης Τροφίμων (CFIA):

- 1) <http://inspection.gc.ca/about-the-cfia/acts-and-regulations/regulatory-initiatives/sfca/proposed-sfcr/tools-resources-and-guidance/step-by-step-guide/eng/1523979839705/1523979840095>, όπου αναγράφονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής προϊόντων στον Καναδά, δυνάμει του Κανονισμού για την Προστασία των Τροφίμων (**Safe Food for Canadians Regulation – SFCR**).
- 2) Πληροφορίες για επιχειρήσεις που επιθυμούν να εξάγουν τρόφιμα στον Καναδά: <http://inspection.gc.ca/food/imports/eng/1526656151226/1526656151476>
- 3) Οδηγός Τροφίμων: <http://inspection.gc.ca/apps/eng/guidance>
- 4) «Outcome-based regulations under the Safe Food for Canadians Regulations» <http://inspection.gc.ca/food/toolkit-for-businesses/outcome-based-regulations/eng/1546990156382/1546990156678>
- 5) Πιστοποιητικό ελεύθερης πώλησης <http://www.inspection.gc.ca/food/exports/certification/certificate-of-free-sale/eng/1507732648572/1507732649258>

Χρήσιμες, επίσης, πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία εξαγωγών είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της Συνοριακής Τελωνειακής Αρχής Καναδά: <https://www.cbsa-asfc.gc.ca/import/guide-eng.html>

¹ Περισσότερες πληροφορίες για τους φόρους, βλ. σ. 48επ.

CETA

Από τη θέση σε προσωρινή ισχύ, την 21η Σεπτεμβρίου 2017, της Συνολικής Συμφωνίας Οικονομίας και Εμπορίου ΕΕ-Καναδά (CETA), έχουν εξαλειφθεί οι δασμοί για το 98% των εμπορευόμενων προϊόντων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Καναδά.

Σημαντική πτυχή της Συμφωνίας είναι το υψηλό επίπεδο προστασίας σε διακριτά προϊόντα γεωγραφικής ένδειξης. Τα 16 ελληνικά προϊόντα ΠΓΕ που προστατεύονται είναι: Ελιά Καλαμάτας, Μαστίχα Χίου, Φέτα, Ελαιόλαδο Καλαμάτας, Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης, Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης, Ελαιόλαδο Λακωνία, Κρόκος Κοζάνης, Κεφαλογραβιέρα, Γραβιέρα Κρήτης, Γραβιέρα Νάξου, Μανούρι, Κασέρι, Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς, Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών Φλώρινας, Κονσερβολιά Αμφίσης.

Ειδικότερα για τη «Φέτα», σημειώνεται ότι, σε αντίθεση με το παρελθόν (προ CETA), που απουσίαζε οποιουδήποτε είδους προστασία, απαγορεύεται, πλέον, η πώληση στην καναδική αγορά προϊόντος που φέρει την ένδειξη «Greek Feta» ή οιοδήποτε σύμβολο, εικόνα ή όνομα που παραπέμπει στην Ελλάδα, εφόσον δεν είναι παρασκευασμένο στη χώρα μας, προς αποφυγή παραπλάνησης των καταναλωτών. Έτσι, ακόμη και στην περίπτωση των λευκών τυριών που ήδη ονομάζονται «Φέτα» από τους Καναδούς παραγωγούς, η Συμφωνία επιβάλλει την αναγραφή στη συσκευασία σαφούς ένδειξης παρασκευής στον Καναδά. Επιπλέον, με εξαίρεση τους παλαιότερους παραγωγούς φέτας στον Καναδά, για τους οποίους ισχύει η ρήτρα κεκτημένων δικαιωμάτων (grandfathering clause), βάσει της οποίας δικαιούνται να εξακολουθήσουν την παραγωγή λευκού τυριού επονομαζόμενου «φέτα» (άρθρο 20.21§2), οι νέοι παραγωγοί θα πρέπει να αναγράφουν στη συσκευασία του προϊόντος τους ότι πρόκειται για «τυρί τύπου φέτας» (feta-type/style/kind cheese) ή «απομίμηση φέτας» (feta-imitation cheese) ή κάτι ανάλογο (άρθρο 20.19§3). Ως «νέοι παραγωγοί» εκλαμβάνονται όσοι παράγουν λευκό τυρί τύπου φέτα από την 18^η Οκτωβρίου 2013.

Για τα λοιπά, μη συμπεριλαμβανόμενα στη CETA, προϊόντα Γεωγραφικών Ενδείξεων, προβλέπεται η δυνατότητα επιδίωξης προστασίας, βάσει του ισχύοντος εσωτερικού δικαίου του Καναδά (Article 20.23 Other protection The provisions of this Sub-section are without prejudice to the right to seek recognition and protection of a geographical indication under the relevant law of a Party). Επισημαίνεται ότι, δυνάμει του Άρθρου 20.22 της Συμφωνίας, παρέχεται δυνατότητα τροποποίησης (προσθήκη/αφαίρεση προϊόντος) του καταλόγου των Γεωγραφικών Ενδείξεων, μετά από συμφωνία των μερών.

Για την προσθήκη νέων προϊόντων Γεωγραφικής Ένδειξης, απαιτείται εγγραφή στην Υπηρεσία Προστασίας Πνευματικής Ιδιοκτησίας «CIPPO». Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <http://www.ic.gc.ca/eic/site/cipointernet-internetopic.nsf/eng/wr04244.html>

B.1.7 Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών

Σύμφωνα με τη νομοθεσία του Καναδά, για τη διάθεση προϊόντων τροφίμων στη χώρα, απαιτείται η εισαγωγή τους από εισαγωγέα εγγεγραμμένο στα σχετικά μητρώα της Τελωνιακής Υπηρεσίας του Καναδά (Canada Border Services Agency).

Ο εισαγωγέας έχει την ευθύνη α) συμμόρφωσης των εισαγόμενων προϊόντων με τη σχετική καναδική νομοθεσία, σε ομοσπονδιακό, επαρχιακό αλλά και δημοτικό επίπεδο, β) τήρησης όλων των σχετικών διαδικασιών, αλλά και β) ανάκλησης προϊόντων, εάν απαιτηθεί.

Σημειώνεται ότι δεν είναι δυνατή η εξαγωγή κρέατος και προϊόντων αυτού από την Ελλάδα στον Καναδά, δεδομένου ότι υφίστανται τεχνικά εμπόδια σχετιζόμενα με την αναγνώριση των ελληνικών κτηνιατρικών και υγειονομικών πιστοποιητικών ως ισοδυνάμων.

Ως προς τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις που θέτει ο Καναδάς, οι Έλληνες εξαγωγείς μπορούν να συμβουλευτούν την ακόλουθη ιστοσελίδα του Οργανισμού Επιθεώρησης Τροφίμων: <https://inspection.canada.ca/importing-food-plants-or-animals/food-imports/food-specific-requirements/fresh-fruit-or-vegetables/eng/1541613882667/1541613882890>

Για τα **επιτρεπόμενα όρια υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων** (pesticide residues), διαθέσιμες πληροφορίες είναι ανηρτημένες στην ακόλουθη πλατφόρμα του Υπουργείου Υγείας: <https://pr-rp.hc-sc.gc.ca/mlr-lrm/index-eng.php> (πχ. επιλογή «all chemicals» και το προϊόν).

Προκειμένου να εξασφαλίσει ο Έλληνας εξαγωγέας ότι δεν έχουν αλλάξει οι προϋποθέσεις εισαγωγής, θα μπορούσε να συμβουλευθεί την πλατφόρμα: **Automated Import Reference System (AIRS)** <https://inspection.canada.ca/importing-food-plants-or-animals/plant-and-plant-product-imports/airs/eng/1300127512994/1300127627409> Τα στοιχεία που απαιτούνται από το σύστημα προς καταχώρηση είναι η δασμολογική κλάση του προϊόντος, η χώρα προέλευσης (Ελλάδα) και η χώρα τελικού προορισμού (Καναδάς). Για περισσότερες διευκρινίσεις, είναι δυνατή η απευθείας επικοινωνία με την Εθνική Υπηρεσία Εισαγωγών (**National Import Service**: <https://inspection.canada.ca/importing-food-plants-or-animals/food-imports/nisc/eng/1364059150360/1364059265637>) μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: cfia.nisc-csni.acia@inspection.gc.ca.

Για ειδικότερα θέματα, ο **Οργανισμός Επιθεώρησης Τροφίμων του Καναδά (CFIA)** παρέχει τη δυνατότητα απευθείας επικοινωνίας των αλλοδαπών εξαγωγέων μέσω του ακόλουθου συνδέσμου: <https://inspection.canada.ca/importing-food-plants-or-animals/plant-and-plant-product-imports/airs/eng/1300127512994/1300127627409>

B.1.8 Εξασφάλιση πιστώσεων-χρηματοδοτήσεις

Το καναδικό χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι ένα από τα πιο ασφαλή παγκοσμίως. Ο τραπεζικός τομέας συνεισφέρει ποσοστό 3,8% στο καναδικό ΑΕΠ.² Στον Καναδά δραστηριοποιούνται περισσότερες από 80 τράπεζες εκ των οποίων 35 καναδικές, 17 θυγατρικές ξένων τραπεζών, 27 υποκαταστήματα ξένων τραπεζών και 4 υποκαταστήματα ξένων τραπεζών με αντικείμενο την παροχή δανείων.³ Παράλληλα, λειτουργούν κι άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Οι πέντε μεγαλύτερες τράπεζες βάσει της χρηματιστηριακής τους αξίας (market capitalization) είναι οι ακόλουθες: Royal Bank of Canada (RBC), Toronto-Dominion Bank Group (TD), Bank of Nova Scotia (Scotiabank), Bank of Montreal (BMO), Canadian Imperial Bank of Commerce (CIBC)

B.1.10 Εργασιακό καθεστώς

Το εργασιακό καθεστώς εμπίμπει στη συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ομοσπονδίας και των Επαρχιών. Ποσοστό μικρότερο του 10% των εργαζομένων στον Καναδά υπόκειται στην ομοσπονδιακή νομοθεσία, ενώ το εργατικό νομοθετικό πλαίσιο διαφέρει ανά Επαρχία. Ωστόσο, ορισμένες βασικές αρχές είναι κοινές σε ομοσπονδιακό και επαρχιακό επίπεδο. Τα συμβόλαια εργασίας που δεν εμπεριέχουν αυτούς τους κανόνες, είναι άκυρα.

Το ελάχιστο περιεχόμενο ενός ατομικού συμβολαίου περιλαμβάνει προσδιορισμό κατώτατου μισθού, ώρες εργασίας, αμοιβή για τις υπερωρίες, αργίες και ημέρες αδειας, ειδικές άδειες (μητρότητας, γονικές και άλλες οικογενειακές άδειες), ελάχιστη ειδοποίηση παραίτησης, παράνομη απόλυση.

Η ατομική σύμβαση εργασίας είναι κατά κανόνα αορίστου χρόνου.

Οι συλλογικές εργασιακές σχέσεις διέπονται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας δυνάμει ειδικής νομοθεσίας, που διαφέρει σε κάθε Επαρχία. Σημειώνεται ότι ο Εργατικός Κώδικας του Καναδά προσδιορίζει σαφώς τις κατηγορίες εργαζομένων που υπάγονται στην ομοσπονδιακή δικαιοδοσία. Τόσο η επαρχιακή όσο και η ομοσπονδιακή νομοθεσία δεν επιτρέπουν την ένταξη μιας ομάδας εργαζομένων σε περισσότερα του ενός συνδικάτα. Συνεπώς, οι υπάλληλοι μιας εταιρείας θα ομαδοποιηθούν σε μία και μόνο διαπιστευμένη ένωση εργαζομένων (συνδικάτο).

B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά του Καναδά

² Πηγή: Canadian Bankers Association, <https://cba.ca>; <https://cba.ca/fast-facts-the-canadian-banking-system>

³ Πηγή: <https://www.advratings.com/canada>

Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον Καναδά θα πρέπει να προβούν σε διερεύνηση και εντοπισμό καναλιών διανομής, καταλλήλου συνεργάτη, καθώς και σε επιλογή συγκεκριμένης Επαρχίας/Εδάφους ως ορμητήριο για την καναδική αγορά. Σε κάθε Επαρχία υλοποιούνται ειδικά περιφερειακά προγράμματα, ενώ δεν έχουν όλες τα ίδια συγκριτικά πλεονεκτήματα. Χρήσιμες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <https://www.cbsa-asfc.gc.ca/import/guide-eng.html>.

B.2.1 Συνεργασία με Αντιπροσώπους/διανομείς

Το έργο των **εμπορικών αντιπροσώπων** είναι να μεσολαβούν μεταξύ της εταιρείας και του αγοραστή στην αγορά του Καναδά. Παραδοσιακά, ο πράκτορας είναι υπεύθυνος για την προώθηση και πώληση των προϊόντων της εταιρείας που εκπροσωπεί στον Καναδά σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Κάθε αντιπρόσωπος μπορεί να αντιπροσωπεύει έναν ή περισσότερους ξένους προμηθευτές με ή χωρίς συμφωνία αποκλειστικής διανομής.

Το πλεονέκτημα του αντιπροσώπου έγκειται στην πολύ καλή γνώση της αγοράς και στο δίκτυο επαφών που διαθέτει. Αμείβεται, λαμβάνοντας προμήθεια βάσει της αξίας των πωλήσεων. Η συνεργασία με εμπορικό αντιπρόσωπο αποτελεί μια σχετικά φθηνή στρατηγική εισόδου στην καναδική αγορά. Ο αντιπρόσωπος είναι ο κύριος εκπρόσωπος της ξένης επιχείρησης στο έδαφος του Καναδά. Συνεπώς, απαραίτητη είναι η οικοδόμηση σχέσης εμπιστοσύνης μαζί του.

Ο **εισαγωγέας-διανομέας** παραδοσιακά δραστηριοποιείται σε επαρχιακό επίπεδο και σπάνια σε ομοσπονδιακό. Ο διανομέας αγοράζει το αλλοδαπό εμπόρευμα σύμφωνα με τον καναδικό νόμο, προτού το αποθηκεύσει και το προωθήσει. Μπορεί να συνάψει συνεταιριστική σχέση με τον εξαγωγέα, βάσει της οποίας μοιράζεται τον κίνδυνο εισαγωγής και πώλησης του προϊόντος. Σε διαφορετική περίπτωση, ευθύνεται εξ ολοκλήρου για οποιοδήποτε πρόβλημα προκύψει σχετικά με την διακίνηση του εμπορεύματος. Επίσης, ευθύνεται για την εξυπηρέτηση μετά την πώληση (after sale service).

Λόγω της ισχυρής παρουσίας του στην αγορά, ο διανομέας έχει σαφή πλεονεκτήματα έναντι του απλού εμπορικού αντιπροσώπου. Ωστόσο, δεδομένου του μεγέθους του Καναδά και των επαρχιακών ιδιαιτεροτήτων του, είναι σημαντικό να αποφευχθεί η ανάθεση της αποκλειστικότητας διάθεσης των προϊόντων μιας εταιρείας σε έναν μόνο διανομέα σε ολόκληρη την επικράτεια. Είναι προτιμότερο ο εξαγωγέας να συνάπτει συμφωνίες με διαφορετικούς επαρχιακούς παράγοντες που ειδικεύονται σε κάθε αγορά.

Σημειωτέον ότι πριν την υπογραφή οποιασδήποτε σύμβασης προτείνεται η πραγματοποίηση ενδελεχούς και τεκμηριωμένου ελέγχου του υπό επιλογή επιχειρηματικού εταίρου (διανομέα), προκειμένου ο εξαγωγέας να βεβαιωθεί ότι ο εισαγωγέας/διανομέας διαθέτει τα υλικά, οικονομικά και τεχνικά μέσα για την αποτελεσματική εμπορία των προϊόντων στην Επαρχία ή την ευρύτερη περιοχή.

Συνιστάται, επίσης, η καταχώρηση του εμπορικού σήματος στις αρμόδιες καναδικές αρχές από τον ίδιο τον εξαγωγέα και όχι από τον διανομέα, ο οποίος, αν προβεί σε καταχώρηση του εμπορικού σήματος, θα του παραχωρηθούν τα σχετικά δικαιώματα.

B.2.2 Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας

Θυγατρική

Η θυγατρική εταιρεία (subsidiary) αποτελεί ξεχωριστή εταιρική οντότητα, η οποία ελέγχεται από την μητρική εταιρεία. Υπό προϋποθέσεις, η μητρική μπορεί να ευθύνεται για τις πράξεις της θυγατρικής της, παρόλο που η τελευταία διαθέτει αυτοτέλεια.

Πρόκειται για την πλέον συνηθισμένη μορφή δραστηριοποίησης αλλοδαπών εταιρειών στον Καναδά. Η θυγατρική λαμβάνει μία από τις εταιρικές μορφές του καναδικού δικαίου. Είναι ουσιαστικά καναδική εταιρεία, η οποία ελέγχεται από την μητρική. Η θυγατρική μιας αλλοδαπής εταιρείας έχει τα ίδια δικαιώματα (πχ περιορισμένη ευθύνη) με την καναδική εταιρεία. Μπορεί να υπάγεται στην ομοσπονδιακή ή επαρχιακή δικαιοδοσία. Μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση για εγγραφή «Εκτός Επαρχίας», ώστε να της επιτρέπεται η δραστηριοποίηση σε άλλες Επαρχίες, εκτός της Επαρχίας της αρχικής εγγραφής της.

Υποκατάστημα

Το υποκατάστημα (branch) αποτελεί ουσιαστικά επέκταση της μητρικής εταιρείας χωρίς διακριτή νομική προσωπικότητα από αυτή.

Για την ίδρυση υποκαταστήματος, απαιτείται υποβολή αίτησης της εταιρείας ως αλλοδαπής ή Εξω-Επαρχιακής (extra-provincial) στην Επαρχία, όπου προτίθεται να δραστηριοποιηθεί. Χρειάζεται επίσης δήλωση διεύθυνσης στον Καναδά και τα στοιχεία του εκπροσώπου (συνήθως δικηγόρου), ο οποίος θα παραλαμβάνει έγγραφα και θα ασχολείται με διοικητικά θέματα. Βάσει της φορολογικής νομοθεσίας του Καναδά, το ύψος των ετήσιων φόρων των υποκαταστημάτων ανέρχεται καταρχήν σε περίπου 25% επί των κερδών.

Υπηρεσίες δικαιόχρησης (franchising)

Παρόλο που ο Καναδάς δεν διαθέτει ενοποιημένη ομοσπονδιακή νομοθεσία δικαιόχρησης, υπάρχουν αρκετοί ομοσπονδιακοί νόμοι που διέπουν τις συμβάσεις δικαιόχρησης. Ιδιαίτερη σημασία έχει ο νόμος περί ανταγωνισμού, ο νόμος περί σημάτων, ο νόμος περί επενδύσεων του Καναδά και ο νόμος περί φόρου εισοδήματος, οι οποίοι διέπουν, αντιστοίχως, θέματα ανταγωνισμού και εμπορικής πρακτικής, την καταχώρηση και προστασία των σημάτων και τους επενδυτικούς και φορολογικούς κανόνες στους οποίους υπόκεινται οι αλλοδαπές εταιρείες franchising που δραστηριοποιούνται στον Καναδά.

Οι συμφωνίες δικαιόχρησης πρέπει να διαχωρίζονται από τις συμβάσεις πρακτόρευσης/αντιπροσωπείας και διανομής. Σε μια σχέση αντιπροσωπείας, ο πράκτορας απλώς επηρεάζει την πώληση ενός προϊόντος για λογαριασμό του κύριου υπόχρεου σε αντάλλαγμα μιας προμήθειας, αλλά δεν αγοράζει το προϊόν. Οι διανομείς είναι επιχειρήσεις που αγοράζουν αποθέματα για μεταπώληση σε άλλες επιχειρήσεις. Η διαχωριστική γραμμή μεταξύ δικαιόχρησης (franchise) και διανομής δεν είναι πάντοτε σαφής και συνήθως εξαρτάται από το βαθμό ελέγχου που ασκείται στον διανομέα ή στον δικαιοδόχο. Η διάκριση μεταξύ των δύο είναι σημαντική, ιδιαίτερα στην περίπτωση που ισχύει ειδική επαρχιακή νομοθεσία franchising.

Κοινοπραξία

Η Κοινοπραξία (Joint Venture) δεν αποτελεί νομική οντότητα στον Καναδά. Πρόκειται για μια επιχειρηματική συνεργασία, η οποία, ανάλογα με την δραστηριότητά της, τη μορφή που λαμβάνει και τη δικαιοδοσία⁴ στην οποία υπάγεται, ρυθμίζεται σε διαφορετικό βαθμό.

B.2.3 Δίκτυα Διανομής

Στον Καναδά η διανομή των καταναλωτικών προϊόντων πραγματοποιείται μέσω ενός άρτια οργανωμένου δικτύου. Υπάρχουν μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων, όπως Loblaws, Metro, Shoppers Drug Mart, Canadian Tire, Liquor Control Board Ontario (LCBO), Walmart. Ο έντονος ανταγωνισμός οδηγεί σε συχνές προωθητικές προσφορές. Επίσης, είναι διαθέσιμα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, τα οποία πωλούνται σε ανταγωνιστικές τιμές.

Όλες οι αλυσίδες καταστημάτων διαθέτουν πλατφόρμα e-commerce προς διευκόλυνση των πελατών τους. Ωστόσο, η αποστολή των παραγγελιών στη διεύθυνση κατοικίας του πελάτη δεν αποτελεί συνήθη πρακτική. Σε περίπτωση που υφίσταται δυνατότητα παράδοσης κατ' οίκον, υπάρχει επιπλέον χρέωση.

Εκτός των υπεραγορών και σουπερμάρκετ, υπάρχουν σημεία πώλησης σε κάθε γειτονιά, με περιορισμένη όμως ποικιλία προϊόντων. Εντούτοις, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες, το καταναλωτικό κοινό προτιμά, λόγω απόστασης, την πραγματοποίηση αγορών σε τέτοιου είδους καταστήματα.

Στον Καναδά υπάρχουν αρκετά εμπορικά κέντρα, με πληθώρα καταστημάτων, ενώ δεν λείπουν και οι εμπορικοί δρόμοι. Η επισκεψιμότητα των εμπορικών κέντρων είναι αυξημένη, καθώς βασική διασκέδαση των Καναδών, ειδικότερα κατά την χειμερινή περίοδο, είναι η αγορά προϊόντων.

B.2.4 Προώθηση – Διαφήμιση

⁴ Η Επαρχία Κεμπέκ διέπεται από το σύστημα του γαλλικού αστικού δικαίου, ενώ οι υπόλοιπες Επαρχίες και Αυτόνομα Εδάφη βασίζονται στο αγγλικό κοινό δίκαιο (common law).

Η προώθηση των προϊόντων στην καναδική αγορά γίνεται με διάφορους τρόπους, την πρώτη θέση εκ των οποίων κατέχει το άμεσο μάρκετινγκ.

Ηλεκτρονικό μάρκετινγκ

Δεδομένου ότι κάθε νοικοκυριό δαπανά 49 ώρες περίπου το μήνα σερφάροντας στο διαδίκτυο είτε μέσω υπολογιστή είτε μέσω κινητού τηλεφώνου, το ηλεκτρονικό μάρκετινγκ παρουσιάζει ιδιαίτερη αύξηση στον Καναδά. Σημειώνεται ότι οι Καναδοί κατέχουν το υψηλότερο ποσοστό καθημερινής ενασχόλησης (περίπου δύο ώρες) με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης παγκοσμίως, ήτοι 82%. Τα πιο δημοφιλή μέσα κοινωνικής δικτύωσης στον Καναδά είναι τα ακόλουθα: Facebook, Twitter, LinkedIn και Pinterest.

Η χρήση ηλεκτρονικού μάρκετινγκ είναι αποδοτικός τρόπος προώθησης, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι α) οι Καναδοί επιδίδονται στην εύρεση πληροφοριών μέσω διαδικτύου προτού προβούν σε αγορές προϊόντων ή υπηρεσιών, β) το ποσοστό χρήσης του διαδικτύου είναι υψηλό στην χώρα και γ) η δαπάνη διαφήμισης είναι σχετικά μικρή σε σχέση με άλλες μορφές μάρκετινγκ. Εξαιτίας της πανδημίας, το ηλεκτρονικό μάρκετινγκ σημείωσε σημαντική πρόοδο, οδηγώντας σε ραγδαία αύξηση των διαδικτυακών πωλήσεων.

Το ηλεκτρονικό μάρκετινγκ μπορεί να λάβει τη μορφή ενός ελκυστικού ιστοτόπου της επιχείρησης, που λειτουργεί ως βιτρίνα, στον οποίο παρουσιάζονται τα προϊόντα/υπηρεσίες, ενός ιστολογίου με σχόλια πελατών (blog) ή ηλεκτρονικών μηνυμάτων (email marketing) προς διατήρηση των σχέσεων με τους πελάτες.

Τύπος

Ο ημερήσιος τύπος του Καναδά διαθέτει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά αναγνωστών στον κόσμο, με εννιά στους πέντε Καναδούς να διαβάζουν καθημερινά εφημερίδα. Κάθε εβδομάδα διανέμονται 33,32εκ. αντίτυπα σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, σύμφωνα με στοιχεία έτους 2021. Στον Καναδά υπάρχουν 75 ημερήσιες εφημερίδες και 950 κοινοτικές. Εκ των 19,3 εκ. αντιτύπων που διανέμονται ανά εβδομάδα, το 65% διατίθεται δωρεάν (controlled circulation). Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι η αγγλική κατά 75%, η γαλλική κατά 23%, συνδυασμός αγγλικής και γαλλικής κατά 2%, καθώς και συνδυασμός αγγλικής και κάποιας άλλης κατά 1%.⁵

Η πανδημία έχει επηρεάσει δραματικά την εν λόγω βιομηχανία με αποτέλεσμα την παύση κυκλοφορίας 82 εφημερίδων από τις αρχές του 2020.

Σύμφωνα με τον τελευταίο διαθέσιμο κατάλογο της Καναδικής Ένωσης Έντυπης και Ηλεκτρονικής Ενημέρωσης,⁶ ιδιοκτήτες τύπου είναι οι ακόλουθοι όμιλοι/εταιρείες: Postmedia Network Inc./Sun Media, Torstar Corp., SaltWire Network Inc, Independent, Groupe Capitales Médias, Alta Newspaper Group/Glacier, Black Press, Brunswick News Inc., Continental Newspapers Canada Ltd, FP Canadian Newspapers LP, Quebecor, Glacier Media, Globe and Mail Inc., Power Corp. of Canada, TC Media.

Υψηλό ποσοστό του καναδικού καταναλωτικού κοινού, ήτοι 54%, εμπιστεύεται τις διαφημίσεις στις εφημερίδες. Ως εκ τούτου, προσφέρεται ο τρόπος αυτός διαφήμισης των προϊόντων/υπηρεσιών. Εξάλλου, το κόστος διαφήμισης στον τύπο - και δη στον τοπικό - είναι φθηνότερο, σε σύγκριση με τα υπόλοιπα μέσα ενημέρωσης.

Η Ένωση News Media Canada (<https://nmc-mic.ca>) εκφράζει τις θέσεις της βιομηχανίας έντυπης και ηλεκτρονικής ενημέρωσης στον Καναδά. Δημιουργήθηκε στα τέλη του 2016 από την συγχώνευση της Ένωσης Καναδικών Εφημερίδων (Canadian Newspaper Association-CNA) και της Ένωσης Εφημερίδων Καναδικών Κοινοτήτων (Canadian Community Newspaper Association-CCNA).

Τηλεόραση

Παρά την ευρεία χρήση του διαδικτύου, η τηλεόραση παραμένει ένα μέσο μαζικής επικοινωνίας με απήχηση στο καταναλωτικό κοινό, δεδομένου ότι ο μέσος Καναδός περνά περίπου 4,20 ώρες την ημέρα μπροστά στον τηλεοπτικό του δέκτη.

Οι τηλεοπτικοί σταθμοί με τη μεγαλύτερη τηλεθέαση είναι ενδεικτικά οι ακόλουθοι:

α) CBC www.cbc.ca

⁵ <https://nmc-mic.ca/about-newspapers/circulation/daily-newspapers>

⁶ <https://nmc-mic.ca/research-statistics/ownership/ownership-daily-newspapers> (στοιχεία Απριλίου 2018)

- β) CTV www.ctv.ca
 γ) Global www.globaltv.com
 δ) CPAC <http://www.cpac.ca>
 ε) HBO Canada www.hbocanada.com
 στ) Food Network www.foodnetwork.ca

Ραδιόφωνο

Το ραδιόφωνο είναι, επίσης, ισχυρό μέσο διαφήμισης. Υπάρχουν περισσότεροι από 1.100 ραδιοφωνικοί σταθμοί, εκ των οποίων οι 900 περίπου είναι αγγλόφωνοι. Κατά μέσο όρο ένας ενήλικας μεταξύ 18 και 34 ετών ακούει 13 ώρες περίπου την εβδομάδα ραδιόφωνο. Εκ των ραδιοφωνικών σταθμών που έχουν μεγάλη ακροαματικότητα, αναφέρονται ενδεικτικά οι κάτωθι:⁷

- α) Hot FM 89,9 www.hot899.com
 β) Kiss FM 105,3 www.kissradio.ca
 γ) Jump 106,9 <https://jumpradio.ca>
 δ) Chin Radio 97,9 www.chinradio.com
 ε) Magic 106,1 <https://magic106.com>
 στ) Magic 100,3 www.iheartradio.ca/magic-100-3
 ζ) CBC radio www.cbc.ca

Κλαδικές Εκθέσεις

Ως εξαιρετικό μέσο προώθησης των προϊόντων χαρακτηρίζεται η συμμετοχή σε Κλαδικές Εκθέσεις που διοργανώνονται στον Καναδά. Στο πλαίσιο αυτό, γίνεται γνωστό στο καταναλωτικό κοινό το προϊόν και παράλληλα ανταλλάσσονται προσωπικές διαδραστικές σχέσεις συνεργασίας με επαγγελματίες του κλάδου.

Παρατίθεται ενδεικτικός κατάλογος επικείμενων Διεθνών Εμπορικών Εκθέσεων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τα ελληνικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Έκθεση	Αντικείμενο	Πληροφορίες	Διεξαγωγή	Web
SIAL	Τρόφιμα	Θεωρείται ως η μεγαλύτερη έκθεση τροφίμων στον Καναδά. Συγκεντρώνει περίπου 1000 εκθέτες από 50 χώρες και 20.000 επισκέπτες.	Τορόντο, 15-17/5/2024	https://sialcanada.com/en
ELECTRICITY TRANSFORMATION	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Εξειδικεύεται στους τομείς της ηλιακής - αιολικής ενέργειας καθώς και στην αποθήκευση ενέργειας.	Alberta, 2024 TBD	www.electricitytransformation.ca
COLLISION	Τεχνολογία, καινοτομία	Από τις μεγαλύτερες εκθέσεις τεχνολογίας σε παγκόσμιο επίπεδο.	Τορόντο, 17-20/6/2024	https://collisionconvention.com
Mineral Exploration & Mining Convention - PDAC	Εξόρυξη εκμετάλλευση ορυκτών	Συγκεντρώνει κάθε χρόνο περίπου 1.100 εκθέτες, 2.500 επενδυτές και 30.000 επισκέπτες από 130 χώρες. Συνδυάζεται με πολυάριθμα εκπαιδευτικά σεμινάρια και εκδηλώσεις δικτύωσης.	Τορόντο, 3-6/3/2024	https://www.pdac.ca/convention
The Buildings Show	Κατασκευαστική βιομηχανία	Εξειδικεύεται στις κατασκευές, την αρχιτεκτονική, τα δομικά υλικά και την εσωτερική διακόσμηση. Περιλαμβάνει συναφή σεμινάρια / συνέδρια	Τορόντο, 29/11 – 1/12/23	https://informaconnect.com/the-buildings-show
BUILDEX VANCOUVER	Κατασκευές, Δομικά Υλικά	Επικεντρώνεται στην κατασκευαστική βιομηχανία του δυτικού Καναδά.	Βανκούβερ, 14-15/2/24	https://informaconnect.com/buildex-vancouver/
THE CONSTRUCTION EXPO	Κατασκευές, Δομικά Υλικά	Εξειδικεύεται σε κατασκευαστική καινοτομία, νέες τάσεις, υλικά υψηλής ποιότητας, σύγχρονη αρχιτεκτονική, πράσινες τεχνολογίες.	Surrey, 9-10/3/24	www.theconstructionexpo.com

⁷ Οι συχνότητες αφορούν στην πόλη της Οττάβας.

PM SPRINGFEST	Ακίνητα	Αφορά τη διαχείριση κτιρίων (νομικές διαδικασίες, επισκευές, ενεργειακή επάρκεια, ασφάλεια).	Τορόντο, 9/5/2024	https://www.pmspringfest.com/en/home.html
Toronto International Boat Show	Σκάφη αναψυχής	Διοργανώνεται για 65 ^η συνεχόμενη χρονιά, με τη συμμετοχή περίπου 500 εκθετών.	Τορόντο, 19-28/1/24	https://www.torontoboatshow.com
Salon International Tourisme Voyages	Τουρισμός	Από τους εκθέτες που έχουν δηλώσει συμμετοχή, ελληνικούς προορισμούς προσφέρει μέχρι στιγμής το πρακτορείο Group Voyages Quebec.	Μόντρεαλ, 3-5/11/23	http://www.salon-tourisme-voyages.com/en
CPMA Convention & Trade Show	Φρούτα & Λαχανικά	Διοργανώνεται από τον Canadian Produce Marketing Association, τον μεγαλύτερο σύνδεσμο παραγωγών/ διανομέων οπωροκηπευτικών στον Καναδά	Τορόντο, 23-25/4/2024	https://convention.cpma.ca/home
RC SHOW	HORECA	Πραγματοποιείται με τη χορηγία του Καναδικού Υπουργείου Εξωτερικών, συγκεντρώνει περίπου 100 διεθνή brands στον κλάδο HORECA	Τορόντο, 8-10/4/2024	https://www.rcshow.com
GROCERY SPECIALTY FOOD WEST	& Καινοτόμα διατροφικά προϊόντα	Η λίστα των εκθετών για το 2023 αποτελείται, μέχρι στιγμής, από 120 εταιρείες.	Βανκούβερ, 22-23/4/24	https://gsfshow.com/
CHFA NATURAL ORGANIC WELLNESS	Βιολογικά τρόφιμα, φυτικά προϊόντα περιποίησης, συμπληρώματα	Διεξάγεται ανά διετία. Διαθέτει ειδική πτέρυγα για την προβολή των νεοφυών επιχειρήσεων.	Τορόντο, 2024 TBD Βανκούβερ, 4-5/4/24	https://chfa.ca
TORONTO MARKET WEEK	Μόδα, είδη δώρων, κοσμήματα, είδη σπιτιού	Πραγματοποιείται από το 1987. Περιλαμβάνει τμήμα μόνιμης έκθεσης για τους ενδιαφερόμενους εκθέτες στην Mississauga του Ontario	Τορόντο, 27-30/1 και 11-14/08/24	https://www.torontomarketweek.ca/
TORONTO HOME SHOW	Σπίτι & Κήπος	Φιλοξενεί πάνω από 500 εκθέτες.	Τορόντο, 8-10 & 13-17/3/2024	https://torontohomeshows.com/tbo
INTERIOR DESIGN SHOW	Εσωτερική Διακόσμηση	Διοργανώνεται από το 1999, με εξειδίκευση στα καινοτόμα προϊόντα διακόσμησης και στους μεγάλους σχεδιαστές του χώρου.	Βανκούβερ, 21-24/9/24 Τορόντο, 18-21/1/24	https://interiordesignshow.com/home
ART TORONTO	Τέχνη	Μέχρι στιγμής οι επιβεβαιωμένοι εκθέτες ανέρχονται σε 92	Τορόντο, 26-29/10/23	https://www.arttoronto.ca
MEGA-MIGS	Ηλεκτρονικά παιχνίδια	Οι εκθέτες του 2022 ήταν 62	Μόντρεαλ, 8-9/11/23	https://megamigs.com
THE NATIONAL WOMEN'S SHOW	Μόδα, Τουρισμός, Ομορφιά, Γαστρονομία	Διοργανώνεται από το 2002 από την εταιρεία National Event Management	Οττάβα, 2024 TBD Κεμπέκ, 18-19/11/23 Τορόντο, 10-12/11/23 Calgary, 20-21/4/24 Μόντρεαλ, 22-24/3/24	http://www.nationalwomenshow.com
Esthétique Spa International	Προϊόντα ομορφιάς	Εξειδίκευση στους τομείς της κομμωτικής και της ιατρικής αισθητικής.	Βανκούβερ, 10-11/3/24 Μόντρεαλ, 2024 TBD Κάλγκαρι, 5-6/11/23	https://www.spashow.com
LANDSCAPE ONTARIO TRADE SHOW	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ	Συμμετέχουν πάνω από 400 εκθέτες σε έκταση 8 εκταρίων. Το 2023 σηματοδοτεί την 50 ^η επέτειο της Έκθεσης.	Τορόντο, 9-1/1/24	https://locongress.com/
THE FRANCHISE EXPO	FRANCHISING	Η Έκθεση διεξάγεται από το 1972 σε ΗΠΑ και Καναδά, με διοργανωτή την National Event Management	Τορόντο, 2024 TBD Μόντρεαλ, 2024 TBD Οττάβα, 20-21/4/2024 Calgary, 18-19/11/2023 Edmonton, 2024 TBD Χάλιφαξ, 2-3/03/2024 Montcon, 14-15/10/2024 Βανκούβερ, 6-7/4/2024 Winnipeg, 10-11/2/2024	http://www.franchiseshowinfo.com
CANADA BRIDAL SHOW	Νυφικά, Γάμου	Είδη Οι επιβεβαιωμένοι συμμετέχοντες ανέρχονται σε 303	Τορόντο, 12-14/1/24	https://canadasbridalshow.com

The Wellness Show	Διατροφή, φυσική κατάσταση, ευεξία	Η Έκθεση προσελκύει κάθε χρόνο 250 εκθέτες και 20.000 επισκέπτες	Βανκούβερ, 3-4 /2/24	https://www.thewellnessshow.com
Pri-Med Canada 2022	Ιατρική περίθαλψη	Διοργανώνεται για 20ή συνεχόμενη χρονιά, με τη συμμετοχή 120 εκθετών	Τορόντο, 8-10/5/24	https://www.pri-med.ca/canada/in-person
Vancouver Health Show	Εναλλακτικές θεραπείες, συμπληρώματα, fitness trends	Οι δυο εκθέσεις καλύπτουν τον δυτικό Καναδά, συγκεντρώνοντας συνολικά 16 χιλ. επισκέπτες.	Victoria, 27-28/1/24 Βανκούβερ, Οκτώβριος 2024	https://www.healthshows.com/vancouver-info
Ottawa International Animation Festival	Κινούμενα σχέδια/Κινηματογράφος	Ξεκίνησε το 1975 με διοργανωτή το Canadian Film Institute και θεωρείται ως η μεγαλύτερη διοργάνωση του είδους της στη Β. Αμερική.	25-29/9/2024	https://www.animationfestival.ca

Προβολή διαφήμισης σε υπαίθριους χώρους

Η προβολή της διαφήμισης σε υπαίθριους χώρους, συνήθως με χρήση ηλεκτρονικής οθόνης ή γιγαντοαφίσας, αποτελεί επίσης αποτελεσματικό τρόπο διαφήμισης στον Καναδά, όπου υπάρχουν πολυάριθμοι διαφημιστικοί χώροι στο εκτεταμένο οδικό του δίκτυο. Μειονέκτημα του τρόπου αυτού είναι ότι δεν απευθύνεται σε συγκεκριμένο κοινό.

Αλληλογραφία-Ηλεκτρονική Αλληλογραφία

Η διαφήμιση μέσω αλληλογραφίας και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας είναι συνηθισμένος τρόπος διαφήμισης στον Καναδά. Λόγω αξιόπιστου εθνικού συστήματος απογραφής και στατιστικών, οι βάσεις δεδομένων αφθονούν, ενώ η πρόσβαση σε αυτές είναι σχετικά φθηνή. Το μάρκετινγκ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κατακτά ολοένα μεγαλύτερο κομμάτι της διαφημιστικής αγοράς, ταυτόχρονα με την άνθιση της χρήσης του διαδικτύου. Αξίζει να σημειωθεί ότι κάθε Καναδός εγγράφεται σε 13 λίστες, κατά μέσο όρο, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Συνεπώς, ενδείκνυται η χρήση αυτού του τρόπου προώθησης των προϊόντων/υπηρεσιών. Βάσει του καναδικού δικαίου περί ανεπιθύμητων μηνυμάτων, απαιτείται από τις εταιρείες και όλους τους διαφημιζόμενους να αποσπάσουν τη ρητή ή σιωπηρή συναίνεση των παραληπτών πριν την αποστολή οποιουδήποτε ηλεκτρονικού μηνύματος.

Public-Sac

Άλλος τρόπος διαφήμισης, κυρίως στην Επαρχία του Κεμπέκ, είναι η λεγόμενη «διαφημιστική σακούλα» (public-sac). Πρόκειται για συλλογή φυλλαδίων, διαφημιστικών προσφορών και εκπαιδευτικών κουπονιών, τοποθετημένων σε μία σακούλα, η οποία διανέμεται κάθε εβδομάδα στα σπίτια. Σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <https://www.publisac.ca>

B.2.5 Πρακτικές οδηγίες

Ο Καναδάς, όπως όλη η περιοχή της Βορείου Αμερικής, είναι χώρα *Κουλτούρας Συμβολαίων*, υπό την έννοια ότι η επικοινωνία στηρίζεται κυρίως σε γραπτά κείμενα και δεν βασίζεται στον προφορικό λόγο. Η συζήτηση, η διαπραγμάτευση και, εν τέλει, η υπογραφή της συμφωνίας επιτυγχάνεται βάσει συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, ενώ η νομική υποστήριξη και η συνδρομή των «ειδικών» (πχ νομικών συμβούλων, λογιστών, συμβούλων πωλήσεων και μάρκετινγκ) είναι ιδιαίτερα επιβοηθητική.

Σε περίπτωση μη τήρησης των συμφωνηθέντων, το δικαστικό κόστος επίλυσης της διαφοράς είναι υπερβολικό, καθώς οι αμοιβές για παροχή υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα αυξημένες στον Καναδά.

Τα γνωρίσματα της Κουλτούρας Συμβολαίων, στην οποία ανήκουν οι Καναδοί επιχειρηματίες, είναι τα εξής:

- Απουσία συναισθήματος, αποστασιοποίηση, «ψυχρή» και πραγματιστική θεώρηση και εκτίμηση μιας κατάστασης.
- Αυστηρή τήρηση χρονοδιαγραμμάτων.
- Προσήλωση στο αποτέλεσμα.
- Λήψη απόφασης στη βάση του αμοιβαίου συμφέροντος, «κερδίζω-κερδίζεις» (win-win).
- Γρήγορη λήψη απόφασης, στη λογική «καλύτερα κάτι παρά τίποτα».
- Κάθε συμφωνία, ακόμη και σε επουσιώδη σημεία, πρέπει να αποτυπώνεται σε γραπτό κείμενο.

- Η υπογραφή συμφωνίας δεν συνεπάγεται και το τέλος της διαπραγμάτευσης. Απαιτείται παρακολούθηση των συμφωνηθέντων (follow-up) και ορισμός contact point που θα συντονίζει, παρακολουθεί και μεριμνά για την τήρηση της συμφωνίας.
- Τα συμφωνηθέντα θέματα προς συζήτηση ακολουθούνται, χωρίς παρεκκλίσεις. Εξαντλείται, δε, η συζήτηση ενός θέματος, προτού συζητηθεί το επόμενο.

Οι Καναδοί επιχειρηματίες χρησιμοποιούν τον ενικό και την προσφώνηση με το μικρό όνομα, ως δείγμα αμεσότητας, χωρίς, όμως, αυτό να σημαίνει, απαραίτητως, και διάθεση οικειότητας ή συμπάθειας, έχουν προγραμματισμό από τον οποίο δεν προτίθενται να παρεκκλίνουν και επικεντρώνονται στο αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης, ενώ είναι ανοιχτοί σε εναλλακτικές προτάσεις και ιδέες.

Παρά την καθωσπρέπει και ευγενική προσέγγιση, οι Καναδοί διακρίνονται για την απόλυτη αίσθηση συμφέροντος. Από το βαθμό σπουδαιότητας του τελευταίου εξαρτάται η ταχύτητα σύναψης της συμφωνίας καθώς και ο βαθμός ευκολίας υπέρβασης τυχόν γραφειοκρατικών εμποδίων. Επιπλέον, παρατηρείται διαφορετική προσέγγιση ως προς την έννοια των καθυστερήσεων, καθώς οι Καναδοί έχουν αργούς ρυθμούς διεκπεραίωσης υποθέσεων.

Δεδομένου ότι η καναδική αγορά δεν είναι ενιαία, αφού ισχύουν διαφορετικοί κανόνες σε κάθε Επαρχία, συχνά προκύπτουν γραφειοκρατικά εμπόδια μεταξύ ομοσπονδιακού και επαρχιακού επιπέδου, με αποτέλεσμα σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση των συμφωνηθέντων.

Στην επιχειρηματική συνάντηση, ο Καναδός υποψήφιος συνεργάτης αναμένει συνέπεια στο χρόνο άφιξης και αναχώρησης (ακριβώς στην προκαθορισμένη ώρα, «ο χρόνος είναι χρήμα»), μικρή εισαγωγή (small talk) για άνοιγμα συζήτησης που έχει ως άξονα, κυρίως, την παροχή πληροφοριών για το βιογραφικό και τις επαγγελματικές εμπειρίες του συνομιλητή του και μετά “straight to the point” αντιστοιχία λόγων και κινήσεων, αυστηρή τήρηση της ζώνης οικειότητας/επικοινωνίας, δηλ. ποτέ μικρότερη από το ένα μέτρο, δεν επιδιώκει μεγάλη σωματική επαφή (σφιχτή αλλά σύντομη χειραψία, που συνοδεύεται από χαμόγελο, σε καμία περίπτωση άγγιγμα), αλλά θέλει οπτική επαφή (η περιφορά του βλέμματος και όχι το άμεσο κοίταγμα του συνομιλητή θεωρείται αγένεια ή αδιαφορία), ο λόγος του είναι άμεσος, απλός, σαφής, εξηγεί αμέσως τις προθέσεις του και το ίδιο αναμένει από το συνομιλητή του.

Η επίδοση της επαγγελματικής κάρτας είναι σκόπιμη, χωρίς, όμως, την τελετουργική ατμόσφαιρα που απαντάται σε άλλες κουλτούρες, όπως στην κινεζική. Στο ίδιο πλαίσιο, οι επαγγελματικές κάρτες δεν μοιράζονται αφειδώς, γιατί αυτό δείχνει έλλειψη σοβαρότητας. Από την άλλη πλευρά, εάν ο Καναδός συνομιλητής αποφύγει να δώσει την επαγγελματική του κάρτα, αποτελεί ένδειξη μειωμένου έως ανύπαρκτου ενδιαφέροντος.

Η διατύπωση διέπεται από την αρχή *kiss*, δηλαδή *keep it small and simple* (κράτα την συζήτηση σύντομη και απλή) ενώ αντενδείκνυνται τα διαλείμματα σιωπής και ό,τι μπορεί να δημιουργήσει αμηχανία. Αντίθετα, εκτιμάται η συνεχής και συνεκτική ροή του λόγου που οδηγεί σε κάποιο αποτέλεσμα και όχι «κουβέντα για την κουβέντα».

Στη συμπεριφορά του ο Καναδός είναι άμεσος, σαφής, ευγενικός, χρησιμοποιεί ήπιες εκφράσεις, αγαπάει την ειλικρίνεια και απεχθάνεται τις περιπλοκές εκφράσεις, την υπερβολική κολακεία και φιλοφρόνηση, γενικότερα ό,τι του φαίνεται ψεύτικο, άκαιρο ή άτοπο. Χρειάζεται χρόνο εξοικείωσης, ενώ η συνεργασία δεν συνεπάγεται και σύναψη φιλίας. Οι σχέσεις του αναπτύσσονται αργά και σταδιακά σε βάθος χρόνου. Εκτιμά την συνέπεια, υπευθυνότητα και σοβαρότητα, απαιτεί την τήρηση των υποχρεώσεων και δεσμεύσεων του συνεργάτη του απαρεγκλίτως και κατά γράμμα (γι’ αυτό, άλλωστε, χρειάζεται συμβόλαιο ως βάση αναφοράς).

Οι Έλληνες, ως μεσογειακός λαός, βρισκόμαστε, μάλλον στον αντίποδα του πιο ψυχρού και “cool” Καναδού, με τα ακριβώς αντίθετα χαρακτηριστικά γνωρίσματα, όπως συναισθηματισμός, μικρότερη τυπικότητα, μικρή ζώνη οικειότητας/επικοινωνίας, χαλαρότερη τήρηση χρονικών ορίων και ατζέντας συζήτησης/διαπραγμάτευσης, απουσία νομικής υποστήριξης και υποστήριξης experts”, μεγαλύτερο χρόνο διαπραγμάτευσης και λήψης απόφασης κ.λ.π.

Συμπερασματικά, καλόν είναι να δοθεί προσοχή στα εξής σημεία:

- Καθυστέρηση ακόμη και 5-10 λεπτών στην επαγγελματική συνάντηση θεωρείται αγένεια.
 - Ο προγραμματισμός επαγγελματικών συναντήσεων πρέπει να αποφεύγεται το απόγευμα και σε καμία περίπτωση το βράδυ, καθώς ο χρόνος μετά τον εργασιακό αφιερώνεται αποκλειστικά στην οικογένεια.
 - Το κάπνισμα απαγορεύεται αυστηρά, τόσο στους εσωτερικούς όσο και στους εξωτερικούς χώρους, παρά μόνο σε συγκεκριμένα σημεία.
 - Η εξωλεκτική επικοινωνία (στάση σώματος, χειρονομίες) είναι πολύ περιορισμένη και οι συμβολισμοί μπορεί να ερμηνεύονται με διαφορετικό τρόπο, δημιουργώντας αρνητικές εντυπώσεις, π.χ. η χρήση του δείκτη του χεριού δεν πρέπει να σημαδεύει άτομο γιατί θεωρείται αγένεια ή οι πολλές και νευρικές κινήσεις, ακόμη και για να εκφρασθεί κατάφαση ή αποδοχή, κουράζουν ή μπερδεύουν το συνομιλητή, με κίνδυνο να σταλούν λάθος μηνύματα.
 - Όταν ο αντιδιαπραγματευτής/συνομιλητής ανήκει στο αντίθετο φύλο, ακόμη και μια λεκτική ή κινήσιολογική συμπεριφορά, που στη μεσογειακή κουλτούρα είναι αθώα ή αποδεκτή, μπορεί να παρερμηνευθεί, καθώς υπάρχει ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα παρενόχλησης (harassment). Καθώς η ισότητα ισχύει για όλα τα φύλα, τυχόν παρερμηνεύσή της, κατά τα άλλα, αθώας συμπεριφοράς προξενεί πρόβλημα.
 - Η συζήτηση δεν πρέπει, τουλάχιστον στις πρώτες φάσεις της γνωριμίας, να θίξει προσωπικά θέματα, όπως οικονομικές αποδοχές, προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις, πολιτικές/θρησκευτικές απόψεις, γενικά οποιοδήποτε θέμα προσφέρεται για αντιπαράθεση ή για εκφορά κρίσης ή επίκρισης. Είναι προτιμότερη η ουδετερότητα και η χαμηλών τόνων συμπεριφορά με χρήση ήπιων εκφράσεων.
 - Η κυρίαρχη τάση είναι η «πολιτικά ορθή συμπεριφορά» (politically correct), δηλαδή αυτή που αποφεύγει να φέρνει τον συνομιλητή σε δύσκολη θέση μέσω εκφοράς υπερβολικού συναισθηματισμού (θυμού, αγανάκτησης, θλίψης, αγωνίας, πανικού, ιλαρότητας, αστεϊσμού) και δεν θίγει θέματα όπως ηλικία, εμφάνιση, φυλή, θρησκεία, σεξουαλικές, πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις. Το Καναδικό Σύνταγμα απαγορεύει τις διακρίσεις βάσει φύλου, φυλής, χρώματος ή θρησκείας.
 - Ποτέ να μην δίνονται υποσχέσεις που δεν μπορούν ή είναι δύσκολο εκ των προτέρων να τηρηθούν.
- Για παράδειγμα, εάν δεν μπορούν να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα παράδοσης, ο Καναδός συνεργάτης θα διαπιστώσει ασυνέπεια, με αποτέλεσμα να μειωθεί η εμπιστοσύνη του και σιγά σιγά να «παγώσει» το κλίμα συνεργασίας.
- Η ακρίβεια, σοβαρότητα και υπευθυνότητα των υποσχεθέντων και συμφωνηθέντων είναι λέξεις-κλειδιά για την επιτυχή συνεργασία.
 - Στην εν γένει συμπεριφορά, οι λέξεις-κλειδιά είναι απλότητα, αμεσότητα, ευγένεια, τήρηση πλαισίων.

Κώδικας ντυσίματος και συμπεριφορά στο επαγγελματικό γεύμα

Στη Βόρεια Αμερική και στον Καναδά το ντύσιμο δεν υπόκειται σε αυστηρό ενδυματολογικό κώδικα, αλλά πρέπει να τηρούνται οι γενικοί κανόνες αξιοπρεπούς και ενδεδειγμένης για την περίπτωση ένδυσης, αναλόγως και του επαγγελματικού, μορφωτικού και λοιπού επιπέδου των συνομιλητών. Το όλο ντύσιμο πρέπει να είναι συντηρητικό και να αποπνέει σοβαρότητα και απλότητα, χωρίς διάθεση επίδειξης και εντυπωσιασμού της άλλης πλευράς. Τα πολλά κοσμήματα και αξεσουάρ θεωρούνται περιττά. Για τους άντρες συνιστάται κοστούμι με γραβάτα και για τις γυναίκες ταγιέρ, σε ουδέτερους και σκουρότερους τόνους, όπως μαύρο, μπλε ή γκρι. Το άρωμα καλύτερα να αποφεύγεται σε μια επαγγελματική συνάντηση ή να είναι όσο πιο διακριτικό γίνεται. Η προσφορά δώρου, σε μια πρώτη προσέγγιση, δεν είναι απαραίτητη αλλά θα τύχει καλής υποδοχής εάν είναι ουδέτερο και όχι προσωπικό (όπως άρωμα). Σε κάθε περίπτωση, ένα ακριβό δώρο πρέπει να αποφευχθεί, γιατί μπορεί να παρερμηνευθεί ως απόπειρα χρηματισμού/δωροδοκίας/κολακείας/πίεσης για επιτάχυνση της σύναψης επαγγελματικών ή και άλλων σχέσεων. Αν μάλιστα, θεωρηθεί προσπάθεια δωροδοκίας, μπορεί να υπάρξουν σοβαρές νομικές συνέπειες.

Η πρόσκληση σε επαγγελματικό γεύμα ή σε καφέ (προσοχή η πρόσκληση σε καφέ σημαίνει πρωί 9.00-10.00 και όχι απόγευμα) στοχεύει σε μια καλύτερη και ουσιαστικότερη γνωριμία, και, σε κάθε περίπτωση, είναι ένδειξη ενδιαφέροντος για περαιτέρω συνεργασία. Συνιστάται αντιστροφή της κατανομής βάρους των

Θεμάτων της συζήτησης, σε σχέση με την αυστηρά επαγγελματική συνάντηση (κατά την οποία 20% είναι συζήτηση για άλλα θέματα και 80% συζήτηση για επαγγελματικά θέματα).

Η κατανάλωση αλκοολούχων ποτών δεν είναι απαραίτητη, όπως και η πρόποση για την επισφράγιση της επιτυχούς ολοκλήρωσης μιας επαγγελματικής συζήτησης ή της επίτευξης συμφωνίας.

Το φιλοδώρημα, που είναι της τάξης 15-20%, είναι επιβεβλημένο, καθώς αποτελεί μέρος του μισθού του εργαζομένου. Συνήθως, υπάρχει πρόβλεψη tip percentage στο μηχάνημα POS. Η παράλειψη ή η καταβολή μικρότερου από το προβλεπόμενο ποσοστό φιλοδωρήματος μπορεί να προκαλέσει άσχημη εντύπωση και να καταστρέψει, ακόμη, μια καλή πρώτη εικόνα.

Πηγές: «Διαπολιτισμική Επικοινωνία», Ι. Κριτσωτάκης, Γρ. ΟΕΥ Οττάβας, <http://www.cyborlink.com/besite/canada.htm>

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

Το κόστος ενός κατ' εκτίμηση επιχειρηματικού ταξιδιού, διάρκειας 7 ημερών, στην Οττάβα, ανέρχεται περί τα 3.775 ευρώ, υπολογιζόμενο ως ακολούθως:

Αεροπορικό εισιτήριο	1.000 ευρώ (κατά μέσο όρο, Economy roundtrip)
Μεταφορά από αεροδρόμιο μετ' επιστροφής (με ταξί)	175 ευρώ
Ενοικίαση αυτοκινήτου	185 ευρώ/ημέρα (X7=1300 ευρώ)
Έξοδα διαμονής σε ξενοδοχείο (7 νύχτες)	185 ευρώ/ημέρα (X7=1300 ευρώ)
Σύνολο	3.775 ευρώ

B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Σύμφωνα με έρευνες, εντοπίζονται πέντε καταναλωτικές τάσεις στο αγοραστικό κοινό του Καναδά:

α) Πραγματοποίηση αγορών σε καταστήματα της γειτονιάς και ιδιαίτερη προτίμηση σε εγχώρια προϊόντα. Οι καταναλωτές ψωνίζουν συνήθως σε καταστήματα που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από το σπίτι τους, λόγω ευκολίας, αλλά και λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών κατά τους χειμερινούς μήνες. Προτιμούν τα εγχώρια προϊόντα, γιατί θεωρούν ότι η στήριξη των канаδικών επιχειρήσεων είναι μια επιλογή ηθική, περιβαλλοντική και επιβεβλημένη.

β) Αυξημένη ευαισθητοποίηση σχετικά με την υγεία και θέματα περί αυτής: Καθώς παρατηρείται γήρανση του канаδικού πληθυσμού, ολοένα και περισσότεροι καταναλωτές επιδιώκουν την αγορά υγιεινών προϊόντων σε πολλές κατηγορίες, όπως τρόφιμα, καλλυντικά κτλ. Τουλάχιστον το 50% των Καναδών λαμβάνουν υπ' όψιν τα οφέλη του προϊόντος στην υγεία, ενώ το 1/3 είναι πρόθυμο να διαθέσει περισσότερα χρήματα για την απόκτηση ενός τέτοιου προϊόντος.

γ) Ορθολογική χρήση εισοδήματος: Οι Καναδοί καταναλωτές προσπαθούν να μην υπερβούν τον μηνιαίο προϋπολογισμό τους.

δ) Επιθυμία για εξατομικευμένα αγαθά: Οι καταναλωτές προσπαθούν να αποκτήσουν ακριβώς αυτό που θέλουν και η νέα τεχνολογία το καθιστά εφικτό.

ε) Ο αντίκτυπος του Διαδικτύου: Συνήθως η έρευνα αγοράς και η αναζήτηση προϊόντων πραγματοποιείται διαδικτυακά, ακόμη και όταν οι καταναλωτές δεν προβαίνουν σε αγορές. Επίσης, οι ηλεκτρονικές αγορές παρουσιάζουν αύξηση, ενώ οι κριτικές στο διαδίκτυο είναι κρίσιμες για τη λήψη απόφασης αγοράς ενός προϊόντος.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο στον Καναδά. Εν μέσω πανδημίας, σημειώθηκε ραγδαία αύξηση των πωλήσεων μέσω διαδικτύου. Η συντριπτική πλειοψηφία των καταστημάτων διαθέτει ηλεκτρονικό δίκτυο πωλήσεων. Υπάρχει πληθώρα προσφορών μέσω διαδικτύου, σε συμφέρουσες τιμές, γεγονός που αποτελεί καθοριστική παράμετρο στην τελική λήψη απόφασης ηλεκτρονικής αγοράς προϊόντος ή υπηρεσίας.

Εκτός των ηλεκτρονικών αγορών, το διαδίκτυο χρησιμοποιείται ευρέως για την αναζήτηση πληροφοριών, την εξόφληση λογαριασμών, ακόμη και την ίδρυση εταιρείας. Όλες οι υπηρεσίες παρέχονται διαδικτυακά. Ο τρόπος αυτός εξυπηρετεί τον Καναδό πολίτη, ο οποίος δεν έχει εύκολη πρόσβαση στα καταστήματα και στις υπηρεσίες κατά τους χειμερινούς μήνες, που το κρύο είναι δριμύ.

B.4 Βιομηχανική Ιδιοκτησία

Η Καναδική Υπηρεσία Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Canadian Intellectual Property Office-CIPO, τηλ. +1 819 934 0544, website: <http://www.ic.gc.ca/eic/site/cipointernet-internetopic.nsf/eng/home>) υπάγεται στο Υπουργείο Καινοτομίας, Επιστήμης και Οικονομικής Ανάπτυξης του Καναδά. Πρόκειται για εξειδικευμένη Υπηρεσία, αρμόδια για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Στους τομείς δραστηριοτήτων της συγκαταλέγονται τα εμπορικά σήματα (trademarks), τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (patents), τα πνευματικά δικαιώματα (copyright, intellectual property), τα βιομηχανικά σχέδια (industrial designs) και τοπογραφίες ολοκληρωμένων κυκλωμάτων (integrated circuit topographies).

Ο Καναδάς από το 1970 είναι μέλος του Παγκοσμίου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας, WIPO.

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Γ.1 Συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας

Μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Καναδά ισχύει η «*Σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την πρόληψη της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου*» (Convention between Canada and the Hellenic Republic for the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Fiscal Evasion with respect to Taxes on Income and on Capital). Η συγκεκριμένη Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ στις 16 Δεκεμβρίου 2010 (ΦΕΚ 27/Α/3824/25.2.2010), και τροποποιήθηκε (ΦΕΚ 270/Α/4035/31.12.2011). Το ισχύον κείμενο είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη καναδική ιστοσελίδα: <http://www.treaty-accord.gc.ca/text-texte.aspx?id=105156>

Γ.2 Φορολογία Φυσικών προσώπων

Οι ομοσπονδιακές αρχές και οι Επαρχίες έχουν συντρέχουσα αρμοδιότητα ως προς την φορολόγηση των φυσικών και νομικών προσώπων.

Για την φορολογία εισοδήματος *φυσικών προσώπων*, κάθε Επαρχία έχει εκπονήσει ειδικό οδηγό. Οι οδηγοί αυτοί είναι διαθέσιμοι ηλεκτρονικά στον ιστότοπο της Κυβέρνησης του Καναδά: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/forms-publications/tax-packages-years/general-income-tax-benefit-package.html>

Στο πλαίσιο της άμεσης φορολόγησης των φυσικών προσώπων γίνεται διάκριση μεταξύ Ομοσπονδιακού και Επαρχιακού/Εδαφικού φόρου.

Οι κάτοικοι του Καναδά υπόκεινται σε ομοσπονδιακό φόρο εισοδήματος, το οποίο προέρχεται από την επαγγελματική δραστηριότητά τους ανά την υφήλιο (μισθός, επιχειρηματικό εισόδημα, έσοδα από τόκους, μερίσματα και κεφαλαιακά κέρδη).

Σε επαρχιακό/εδαφικό επίπεδο, τα φυσικά πρόσωπα υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Επαρχία/Εδαφος τόπου διαμονής τους. Ο μέγιστος συνδυασμένος συντελεστής ομοσπονδιακού και επαρχιακού/εδαφικού φόρου ανέρχεται σε ποσοστό περίπου 50.37% του εισοδήματος. Ωστόσο, υπό προϋποθέσεις, παρέχεται η δυνατότητα επιστροφής φόρου.

Γ.3 Φορολόγηση Επιχειρήσεων

Ως προς τις *επιχειρήσεις*, το φορολογικό έτος ορίζεται από τις ίδιες, αλλά υπάρχει δυνατότητα αλλαγής, κατόπιν σχετικής αίτησης στην αρμόδια φορολογική αρχή.

Αναλυτικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/businesses/topics/corporations/corporation-income-tax-return/when-file-your-corporation-income-tax-return/determining-your-corporation-s-tax-year.html>

Στους κανόνες φορολόγησης επιχειρήσεων εμπíπτουν οι κεφαλαιουχικές εταιρείες και όχι οι μονοπρόσωπες ή οι προσωπικές. Όπως και στην περίπτωση της φορολόγησης φυσικών προσώπων, ο φόρος εισοδήματος διακρίνεται σε ομοσπονδιακό και επαρχιακό/εδαφικό. Σε ομοσπονδιακό επίπεδο, ο βασικός φορολογικός συντελεστής είναι 38% επί του φορολογητέου εισοδήματος. Ωστόσο, βάσει της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας, προβλέπονται ορισμένες μειώσεις. Έτσι, για παράδειγμα, για μια μικρή εταιρεία, η οποία θα κάνει χρήση των προβλεπόμενων απαλλαγών-μειώσεων, ο φορολογικός συντελεστής δυνητικά θα μπορούσε να κατέλθει στο 15%.

Σε επαρχιακό/εδαφικό επίπεδο, εφαρμόζονται δύο φορολογικοί συντελεστές. Ο χαμηλότερος αφορά σε μικρές επιχειρήσεις, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος, ενώ ο υψηλότερος σε όλα τα υπόλοιπα φορολογητέα έσοδα.

Είδος φόρου	Ontario	Québec	Alberta	British Columbia	Manitoba
Γενικός φόρος εισοδήματος 2023	11,5%	11,5%	8%	12%	12%
	Προστίθεται Ομοσπονδιακός Φόρος 15%.				
	Συνολικός Φόρος: 26,5%	Συνολικός Φόρος: 26,5%	Συνολικός Φόρος: 23%	Συνολικός Φόρος: 27%	Συνολικός Φόρος: 27%
Φόρος προσωπικών εισοδημάτων (min-max)	5,05% (0-46.226 CAD) 13,16% (220.000+ CAD)	15% (0- 46.295) 25,75% (112.655+ CAD)	10% (0-131.220 CAD) 15% (314.928+ CAD)	5,06% (0-43.070 CAD) 20,5% (227.091+ CAD)	10,8% (0-34.431 CAD) 17,4% (74.416+ CAD)
Φόρος επί μισθών	1,95%	4,26%	-	1,95%	2,15%
Φόρος επί πωλήσεων	HST: 13% Σύνολο: 13%	GST: 5% QST:* 9,975% Σύνολο: 14,975%	GST: 5% Σύνολο: 5%	GST: 5% PST: 7% Σύνολο: 12%	GST: 5% PST: 7% Σύνολο: 12%

Πηγές: <https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/businesses/topics/corporations/corporation-tax-rates.html>;
<https://www.investquebec.com/documents/qc/publications/TaxationInQuebec.pdf>;
<https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/tax/individuals/frequently-asked-questions-individuals/canadian-income-tax-rates-in-dividuals-current-previous-years.html>;
<https://www.revenuquebec.ca/en/citizens/income-tax-return/completing-your-income-tax-return/income-tax-rates>;
<https://www.alberta.ca/taxes-levies-overview.aspx>;
<https://www.retailcouncil.org/resources/quick-facts/sales-tax-rates-by-province>;
<https://www.alberta.ca/alberta-tax-advantage.aspx> (σ. 190)

* Québec Sales Tax

Γ.4 Ειδικότεροι φόροι

Πέραν της άμεσης φορολογίας, στον Καναδά επιβάλλονται ειδικότεροι φόροι, όπως:

α) *Ομοσπονδιακός φόρος επί των αγαθών και υπηρεσιών (Goods and Services Tax - GST)*: Επιβάλλεται στα προϊόντα και τις υπηρεσίες που πωλούνται ή παρέχονται στον Καναδά και παραδοσιακά ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας.

β) *Φόρος λιανικής πώλησης προϊόντων (Retail Sales Tax – RST, Για το Οντάριο βλ. <https://www.fin.gov.on.ca/en/tax/rst/index.html>)*: Πρόκειται για επαρχιακό/εδαφικό φόρο, το ύψος του οποίου ποικίλλει ανά Επαρχία/Εδαφος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην Επαρχία του Οντάριο ο εν λόγω φόρος αντικαταστάθηκε την 1^η Ιουλίου 2010 από τον HST με εξαίρεση δύο κατηγορίες (οχήματα και ασφαλιστικά προϊόντα).

γ) *Εναρμονισμένος φόρος πωλήσεων (Harmonised Sales Tax-HST, Για το Οντάριο βλ. <https://www.fin.gov.on.ca/en/tax/hst/index.html>)* και επαρχιακός φόρος πωλήσεων (Provincial Sales Tax-PST). Πρόκειται για επαρχιακό/εδαφικό φόρο, το ύψος του οποίου ποικίλλει ανά Επαρχία/Εδαφος.

Χρήσιμες επίσης πληροφορίες για τους ειδικούς φόρους είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα: <https://www.canada.ca/en/services/taxes/excise-taxes-duties-and-levies.html>

Γ.5. Δασμοί - Δασμολόγιο

Από 21 Σεπτεμβρίου 2017, ημερομηνία έναρξης προσωρινής ισχύος της Συμφωνίας CETA, καταργήθηκαν οι δασμοί για το 98% των εμπορευόμενων προϊόντων και υπηρεσιών μεταξύ ΕΕ και Καναδά.⁸

Σημειώνεται ότι για τον εντοπισμό πληροφοριών σχετικά με τους δασμούς που ισχύουν για αγαθά προερχόμενα από χώρες που έχουν συνάψει Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (Free Trade Agreement) με τον Καναδά, υφίσταται ένα δωρεάν και εύχρηστο ηλεκτρονικό εργαλείο, που ονομάζεται «**Canada Tariff Finder**»: <https://www.tariffinder.ca>. Αντίστοιχο ηλεκτρονικό εργαλείο, υπό την ονομασία «**Access2Markets-My Trade Assistant**» είναι προσβάσιμο από την ιστοσελίδα της ΕΕ: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>. Αναπόσπαστο κομμάτι του τελευταίου είναι το **εργαλείο αυτοαξιολόγησης (ROSA)**, το οποίο βοηθά τους Ευρωπαίους εξαγωγείς να διαπιστώσουν εάν το προϊόν τους πληροί τις προϋποθέσεις των κανόνων καταγωγής, ώστε να επωφεληθούν του προτιμησιακού καθεστώτος που προβλέπει η Συμφωνία CETA. Ο Οδηγός της ΕΕ για τη Συμφωνία CETA εξηγεί το καθεστώς των κανόνων καταγωγής και παρέχει χρήσιμα παραδείγματα (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9228ed38-61e6-11e6-b-ae5-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-189413116>). Σημειώνεται ότι τα σχετικά πιστοποιητικά χορηγούνται από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του τόπου όπου έχει την έδρα της εξαγωγική εταιρεία. Επίσης, είναι δυνατή η επικοινωνία με την αρμόδια υπηρεσία στην ΕΕ για περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με την εφαρμογή της Συμφωνίας. Η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι η ακόλουθη: TRADE-CETAQUESTIONS@ec.europa.eu.

Χρήσιμες πληροφορίες για την Συμφωνία εμπεριέχονται στην ιστοσελίδα της ΕΕ: <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ceta> καθώς και στην αντίστοιχη ιστοσελίδα του Υπουργείου Εξωτερικών του Καναδά: http://www.international.gc.ca/trade-commerce/trade-agreements-accords-commerciaux/agr-acc/ceta-aecg/index.aspx?lang=eng&_ga=2.102652418.2070374579.1507057630-1849142541.1507057630 υπάρχει πληθώρα στοιχείων για τη Συμφωνία.

Επισημαίνεται ότι για τα φορτία που έχουν αξία μεγαλύτερη από 6.000 ευρώ, οι εξαγωγείς οφείλουν να είναι εγγεγραμμένοι στο **Σύστημα Καταχωρημένων Εξαγωγέων (REX)**. Συνιστάται η εγγραφή, ανεξάρτητα από την αξία του φορτίου, καθώς διευκολύνεται η τελωνειακή διαδικασία. Οδηγίες για την εγγραφή είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη ιστοσελίδα της ΕΕ (DG TAXUD): https://ec.europa.eu/taxation_customs/customs-4/international-affairs/third-countries/eu-canada-customs-cooperation_en

Η διαδικασία εγγραφής έχει ως ακολούθως:

- 1. Συμπλήρωση αίτησης**
- 2. Αποστολή της αίτησης στην αρμόδια τελωνειακή αρχή**
Στην Ελλάδα, τρεις είναι οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές, ήτοι:
 - A. Δ/ση Τελωνείων Αττικής**
Πλατεία Αγ. Νικολάου, 18537, Πειραιά Τηλ.: 210 451 10 03 Φαξ: 210 451 10 31
 - B. Δ/ση Τελωνείων Θεσσαλονίκης**
Μπραντούνα 3. 54626. Θεσσαλονίκη Τηλ.: 2310-531 230 Φαξ: 2310-554 322
 - Γ. Δ/ση Τελωνείων Αχαΐας**
Παλαιός Λιμένας Πατρών
Τηλ.: 2610 422 445 Φαξ: 2610 452 834 Email: telperachaias@2702.syzefxis.gov.gr
- 3. Χορήγηση ειδικού αριθμού** από την τελωνειακή αρχή, ο οποίος χρησιμοποιείται στο πιστοποιητικό προέλευσης (binding origin information). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το εν λόγω πιστοποιητικό είναι δυνατόν να αντληθούν από την αρμόδια Δ/ση του Υπουργείου Οικονομικών:

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων - Γενική Δ/ση Τελωνείων & Ε.Φ.Κ.
Δ/ση Δασμολογικών Θεμάτων και Τελωνειακών Οικονομικών Καθεστώτων
-Τμήμα Β' Προτιμησιακών Δασμολογικών Καθεστώτων και Καταγωγής
Καρ. Σερβίας 10, 101 84 Αθήνα
Τηλ: 210 698 74 91, 210 698 74 93, 210 698 75 41, 210 698 75 13

⁸ Βλ. ανωτέρω, σ. 22 και 29επ.

Email: d17-c@2001.syzefxis.gov.gr

Ως προς τους εισαγωγείς στον Καναδά, προτείνεται η επικοινωνία με την υπηρεσία Canada Border Services Agency (CBSA), η οποία διαθέτει ηχογραφημένα μηνύματα για όλα τα είδη εισαγωγών. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα επικοινωνίας με κάποιο τοπικό υποκατάστημα ή στο τηλέφωνο +1-800-461-9999. Συνιστάται, ωστόσο, η εγγραφή στην υπηρεσία Canada Revenue Agency (CRA) προς απόκτηση επιχειρηματικού αριθμού (business number). Επιβοηθητικά, χρήσιμη είναι η επικοινωνία με την Καναδική Ένωση Εισαγωγέων και Εξαγωγέων (Association of Importers and Exporters www.iecanada.com τηλ: 416-595-5333) για περισσότερες πληροφορίες.

Για τους ελέγχους που οι καναδικές αρχές οφείλουν να διενεργούν στα εισαγόμενα προϊόντα, σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Ελέγχων Εμπορίου και Εισαγωγών: <http://www.international.gc.ca/controls-controles/index.aspx?lang=eng>.

Γ.6 Ειδικές Οικονομικές Ζώνες (FTZ)

Οι Ειδικές Οικονομικές Ζώνες, υπό την ονομασία «Ζώνες Εξωτερικού Εμπορίου» τυγχάνουν ειδικών προνομίων, διευκολύνσεων και υποστήριξης, στο πλαίσιο του προγράμματος Foreign Trade Zones-Marketing Programme FTZ-MP, το οποίο υπάγεται στο ευρύτερο Πρόγραμμα Στήριξης Διεθνούς Εμπορίου.

Το εν λόγω πρόγραμμα προβλέπει τη δημιουργία ειδικών οικονομικών ζωνών σε στρατηγικές τοποθεσίες σε ολόκληρο τον Καναδά, κατόπιν αίτησης καναδικών περιφερειακών οργανισμών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών. Παρατίθεται ενδεικτικός κατάλογος Ειδικών Οικονομικών Ζωνών:

Montreal Foreign Trade Zone Centre <https://zonefranchemontreal.ca/en>

Hamilton Foreign Trade Zone <https://investinhamilton.ca/ftz>

Niagara Foreign Trade Zone <https://niagaracanada.com/incentives-and-programs/niagara-foreign-trade-zone>

Foreign Trade Zone – Vancouver Island <https://ftzvi.com>

Foreign Trade Zone – City of Prince George

[https://www.princegeorge.ca/Business%20and%20Development/Pages/Economic%20Development/Invest%20in%20Prince%20George/Foreign-Trade-Zone-\(FTZ\).aspx](https://www.princegeorge.ca/Business%20and%20Development/Pages/Economic%20Development/Invest%20in%20Prince%20George/Foreign-Trade-Zone-(FTZ).aspx)

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις Ζώνες Εξωτερικού Εμπορίου στον Καναδά είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Κυβέρνησης του Καναδά <https://www.canada.ca/en/department-finance/programs/international-trade-finance-policy/foreign-trade-zone.html>

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ως προς το επενδυτικό περιβάλλον, προτάσσονται παρουσιάσεις εκπροσώπων κύριων καναδικών φορέων, επιφορτισμένων με την προσέλκυση επενδύσεων στον Καναδά και την ενίσχυση του διεθνούς εμπορίου. Οι εν λόγω παρουσιάσεις, υπό τη διοργάνωση του Ευρωπαϊκού Εμπορικού Επιμελητηρίου (EUCCAN), έλαβαν χώρα κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2020 και είναι διαθέσιμες στην ηλεκτρονική σελίδα: <https://www.youtube.com/channel/UCp7Wi2rHSQRKPPClavomKyg>

Επαρχίες	Ηλεκτρονικός σύνδεσμος παρουσίασης
Ontario	https://www.youtube.com/watch?v=xn838--5rOQ
Quebec	https://www.youtube.com/watch?v=x3QoRBHlFJU
Nova Scotia	https://www.youtube.com/watch?v=l7bVBvNFgME
Alberta	https://www.youtube.com/watch?v=akb9I7q0N00
New Brunswick	https://www.youtube.com/watch?v=0D3dlodVhVo
New Foundland and Labrador	https://www.youtube.com/watch?v=YB1GcNIGtCk
Manitoba	https://www.youtube.com/watch?v=0yZ_ki5uUs8
Prince Edward Island	https://www.youtube.com/watch?v=lhsh36Ft-ns

British Columbia	https://www.youtube.com/watch?v=3a-A3UCGWp0
Saskatchewan	https://www.youtube.com/watch?v=dEzqu9EEKLM
Εδάφη	
Northwest Territories, Nunavut, Yukon	https://www.youtube.com/watch?v=BrwDYfo3Y5Y

Δ.1 Κίνητρα Επενδύσεων

Οι μακροοικονομικές πολιτικές, σε συνδυασμό με τα κίνητρα επενδύσεων στον Καναδά, έχουν ως στόχο την καθιέρωση της χώρας ως ευρύτερη Ζώνη Εξωτερικού Εμπορίου (FTZ). Αυτά τα προγράμματα, διαθέσιμα σε ολόκληρο τον Καναδά, προσφέρουν στους επενδυτές το πλεονέκτημα της γεωγραφικής ευελιξίας. Κατάλογος με τα σχετικά προγράμματα παρατίθεται κατωτέρω:

Πρόγραμμα	Βασικό πλεονέκτημα	Βασικές προϋποθέσεις
Πρόγραμμα Απαλλαγής Δασμών <i>Duties Relief Programme</i> https://www.cbsa-asfc.gc.ca/import/ddr-red/relief-report-eng.html	Απαλλαγή Δασμών	Εξαγωγές εμπορευμάτων εντός τετραετίας
Πρόγραμμα Επιστροφής Δασμών <i>Drawback Programme</i> https://www.cbsa-asfc.gc.ca/import/ddr-red/drawback-eng.html	Επιστροφή δασμών για εξαχθέντα προϊόντα	Εξαγωγές εμπορευμάτων εντός τετραετίας
Τελωνειακή Αποθήκη <i>Customs Bonded Warehouse</i> https://www.cbsa-asfc.gc.ca/import/ddr-red/warehouse-entrepot-eng.html	Αναβάλλει την καταβολή/Απαλλάσσει από την καταβολή φόρων και δασμών	Το εμπόρευμα δεν πρέπει να αλλοιωθεί.
Κέντρο Διανομής Εξαγωγών <i>Export Distribution Centre Programme</i> https://www.canada.ca/en/revenue-agency/services/forms-publications/publications/b-088/export-distribution-centre-program.html	Απαλλαγή από τους φόρους προϊόντων και υπηρεσιών (GST) και εναρμονισμένων πωλήσεων (HST)	Εμπορική Οντότητα προσανατολισμένη στις εξαγωγές με περιορισμένη προστιθέμενη αξία στα αγαθά
Πρόγραμμα Εξαγωγών υπηρεσιών μεταποίησης <i>The Exporters of Processing Services Programme</i> https://www.canada.ca/en/department-finance/programs/international-trade-finance-policy/foreign-trade-zone/exporters-processing-services-program-text-version.html	Απαλλαγή από τους φόρους προϊόντων και υπηρεσιών (GST) και εναρμονισμένων πωλήσεων (HST) για συγκεκριμένες εισαγωγές	Τα εμπορεύματα πρέπει να ανήκουν σε μη-κάτοικο και να επανεξαγονται μετά από επεξεργασία τους.

Επενδύσεις από και προς τον Καναδά

Στα τέλη του 2022, οι καναδικές επενδύσεις στο εξωτερικό (αποθέματα) ανήλθαν σε σχεδόν 2 τρισ. CAD, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 11% σε σχέση με το 2021. Στην αύξηση αυτή συνέβαλαν αποφασιστικά οι κεφαλαιουχικές επενδύσεις και κυρίως τα επανεπενδεδυμένα κέρδη των καναδικών θυγατρικών στο εξωτερικό. Η κυριότερη χώρα υποδοχής των καναδικών ΑΞΕ το 2022 ήταν οι ΗΠΑ, που κατέλαβαν το 52% του συνόλου, ενώ ακολούθησαν, με μεγάλη διαφορά, οι Βερμούδες (6%), το Ην. Βασίλειο (5%) και τα Νησιά Barbados (επίσης 5%). Επίσης, το καναδικό επενδυτικό ενδιαφέρον κατά το 2022 φάνηκε να ενισχύεται ιδιαίτερα σε χώρες όπως η Χιλή (+20% σε ετήσια βάση), το Μεξικό (+18%), η Γερμανία (+18%) και οι Μπαχάμες.

Αύξηση, αν και χαμηλότερη, σημείωσαν και οι άμεσες ξένες επενδύσεις στον Καναδά (αποθέματα), οι οποίες ανήλθαν σε 1,26 τρισ. CAD το 2022 (+6% σε ετήσια βάση). Η αύξηση αυτή οφείλεται επίσης σε κεφαλαιουχικές επενδύσεις που αφορούν επανεπενδύσεις κερδών που προκύπτουν από τα παραρτήματα

ξένων επιχειρήσεων στον Καναδά. Μάλιστα, τα εν λόγω κέρδη το 2022 έφτασαν σε επίπεδα ρεκόρ, όπως επισημαίνει η Καναδική Στατιστική Υπηρεσία. Βασικότερος ξένος επενδυτής στον Καναδά για το 2022, ήταν και πάλι οι ΗΠΑ (με 46% επί του συνόλου) ενώ ακολουθούν η Ολλανδία, το Ην. Βασίλειο και το Λουξεμβούργο (με 12%, 8% και 6% επί του συνόλου, αντίστοιχα).

	2021	2022	Μεταβολή
Καναδικές άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό σε δις. CAD	1789,7	1989,6	11%
Άμεσες ξένες επενδύσεις στον Καναδά σε δις. CAD	1192,3	1263,9	6%

Πηγή: Statistics Canada, <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/230428/t001b-eng.htm>

Επενδύσεις Καναδά στην Ελλάδα

Οι καναδικές επενδύσεις στην Ελλάδα φαίνεται επίσης να κινούνται σε χαμηλά επίπεδα, ωστόσο η τάση τους είναι ανοδική, κυρίως στα αποθέματα. Συγκεκριμένα, οι ροές το 2022 άγγιξαν τα 17 εκ. Ευρώ (έναντι 16 εκ. το 2021) ενώ οι θέσεις το 2021 ανήλθαν σε 50 εκ. Ευρώ (έναντι 27 το 2020).

Ποσά σε εκ. Ευρώ	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ροές	163	150	220	10	16	17
Απόθεμα	731	631	1.171	27	50	μη διαθέσιμη τιμή

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδας

Ποιοί είναι οι σημαντικότεροι Καναδοί επενδυτές στην Ελλάδα (με αλφαβητική σειρά):

Επενδυτής	Αντικείμενο	Παρατηρήσεις
CAE Montreal	Προσομοιωτές πτήσεων	Τον Μάρτιο του 2023, ανακοίνωσε το άνοιγμα προηγμένου εκπαιδευτικού κέντρου πτήσεων στην Αθήνα, σε κοινοπραξία με την Aegean Airlines. Το κέντρο, που αναμένεται να λειτουργήσει στα τέλη του 2023, θα περιλαμβάνει 7 προσομοιωτές πτήσεων και θα προορίζεται για την εκπαίδευση πιλότων και λοιπού προσωπικού πτήσεων της Aegean.
Eldorado Corporation	Gold μεταλλευτικός τομέας/εξόρυξη χρυσού	Η Eldorado υλοποιεί στη χώρα μας έργα στις Σκουριές, την Ολυμπιάδα και τις Μαύρες Πέτρες για την παραγωγή χρυσού και χαλκού. Το νεότερο εγχείρημά της είναι οι μεταλλευτικές εγκαταστάσεις στο Πέραμα Αλεξανδρούπολης, συνολικού εκτιμώμενου π/υ 250 εκ. Ευρώ, για την παραγωγή χρυσού. Οι εργασίες αναμένεται να ξεκινήσουν το φθινόπωρο 2023.
Fairfax Holdings	Εταιρεία συμμετοχών	Αποτελεί βασικό μέτοχο στην Eurobank. Επίσης, διατηρεί συμμετοχές και σε άλλες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, όπως ο Όμιλος Mytilineos (όπου, τον Δεκέμβριο 2022, αύξησε κατά 50 εκατ. Ευρώ τη συμμετοχή της, ανεβάζοντάς την σε 4,68%) και η Praktiker Hellas. Τον Μάρτιο 2023, ανακοίνωσε την απόκτηση του 15% του ANTI+, μέσω αύξησης κεφαλαίου, με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της συνδρομητικής ψηφιακής πλατφόρμας του ομίλου Antenna εντός και εκτός Ελλάδας.
Fiera Infrastructure	Υποδομές	Τον Ιούνιο 2022, ανακοίνωσε ότι επενδύει στην επέκταση του δικτύου οπτικών ινών της ελληνικής INALAN, η οποία αυτή τη στιγμή καλύπτει περιοχές της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Με την εν λόγω επένδυση, η INALAN επιδιώκει να επεκτείνει τις υπηρεσίες της σε 1,6 εκ. νοικοκυριά τα επόμενα χρόνια.
Fleet Complete	Λογισμικό εντοπισμού οχημάτων	Ανήκει στον Ελληνοκαναδό Τ. Lourakis, άνοιξε υποκατάστημα στην Αθήνα τον Φεβ. 2022

IBI Group (μέχρι τον Ιούλιο 2022, οπότε εξαγοράστηκε από την ολλανδική Arcadis)	Μελετητική εταιρεία, έργα υποδομών	Διεθέτει θυγατρική στην Αθήνα από το 1999. Έκτοτε, έχει εκπονήσει πολυάριθμα έργα, με τελευταίο την εκπόνηση της μελέτης «Εγνατία Οδός, Εφαρμογές Τηλεματικής και Κέντρων Ελέγχου» για λογαριασμό της Εγνατία Οδός ΑΕ. Η μελέτη, που παραδόθηκε το 2021, είχε ως αντικείμενο τον προκαταρκτικό σχεδιασμό των Κέντρων Ελέγχου, των Εφαρμογών Τηλεματικής και του Συστήματος Επικοινωνιών της Εγνατίας Οδού.
McCain Hellas S.A.	Βιομηχανία προϊόντων πατάτας	Εδρεύει στη Μεταμόρφωση Αττικής, διατηρεί μερίδια αγοράς άνω του 50% στη μαζική εστίαση και 35% στη λιανική. Με αφετηρία την Ελλάδα, έχει αναπτύξει δίκτυο θυγατρικών σε Βαλκάνια, Τουρκία, Ισραήλ, Κύπρο, Ουκρανία και Ουγγαρία.
Praktiker Hellas	Αλυσίδα καταστημάτων οικιακού εξοπλισμού και DIY	Διαθέτει 16 καταστήματα στην Ελλάδα, συνολικής έκτασης 100.000 τ.μ., ενώ απασχολεί περισσότερους από 1.600 εργαζόμενους. Από τον Απρίλιο του 2014, αποτελεί μέλος της канаδικής Fairfax Financial Holdings Limited.
The Public Sector Pension Investment Board – PSP Investments	Συνταξιοδοτικό ταμείο	Συνταξιοδοτικό επενδυτικό ταμείο του δημοσίου τομέα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Περιλαμβάνει τους ακόλουθους τομείς: Federal Public Service, Canadian Forces, Royal Canadian Mounted Police, Reserve Force). Η ισχύς της σχετικής σύμβασης έχει επεκταθεί μέχρι το 2046.

Επενδύσεις της Ελλάδας στον Καναδά

Τη διετία 2021-2022, οι ελληνικές επενδύσεις στον Καναδά (ροές) κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο, όπως φαίνεται στον σχετικό πίνακα. Αρνητικά κινήθηκαν επίσης και τα αποθέματα, κατά τη διετία 2020-21.

Ποσά σε εκ. Ευρώ	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ροές	-0,09	0,05	-0,01	0,15	-0,30	-1,38
Απόθεμα	14	14	12	-2	-8	μη διαθέσιμη τιμή

Οι ελληνικές άμεσες επενδύσεις στον Καναδά είναι περιορισμένες. Από αυτές, ξεχωρίζει η επένδυση του Ομίλου Mytilineos στην Επαρχία Alberta, η οποία ανακοινώθηκε τον Ιούνιο 2023. Η επένδυση, ύψους 1,16 δισ. Ευρώ (1,7 δισ. CAD), αφορά την κατασκευή 5 φωτοβολταϊκών πάρκων, με συνολική ισχύ 1,4 GW και ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2026-27. Βασικός εταίρος της επένδυσης είναι η Westbridge Renewable Energy, της οποίας 5 θυγατρικές εξαγοράζονται πλήρως από τον ελληνικό όμιλο στο πλαίσιο της επένδυσης. Τα πάρκα θα λειτουργούν με συστήματα συώρρευσης και αποθήκευσης ενέργειας συνολικής ικανότητας 1.200 MWh, ενώ αναμένεται να παράγουν 2,1 TWh καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας/ έτος, καλύπτοντας τις ανάγκες 200.000 νοικοκυριών. Η κατασκευή τους εκτιμάται ότι θα ξεκινήσει στα τέλη του 2023.

Σημειώνεται ότι δεν υφίσταται διμερής Συμφωνία Προστασίας Επενδύσεων. Γι' αυτό, οι διατάξεις για την προστασία των επενδύσεων και την επίλυση διαφορών που εμπεριέχονται στη Συμφωνία CETA (δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ) αποκτούν ιδιαίτερη σημασία τόσο για τους Έλληνες επενδυτές στον Καναδά όσο και για τους Καναδούς επενδυτές στην Ελλάδα.

Στο Κεφάλαιο 29 της Συμφωνίας, προβλέπεται ο γενικός Μηχανισμός Επίλυσης Διαφορών, ενώ στο Κεφάλαιο 8 ο ειδικός Μηχανισμός Επίλυσης Επενδυτικών Διαφορών. Στο Κεφάλαιο 8, προς ενθάρρυνση των εκατέρωθεν επενδύσεων, συμφωνήθηκε η δημιουργία ενός ξεχωριστού δικαιοδοτικού μηχανισμού, με αντικείμενο την επίλυση διαφορών που προκύπτουν από την επενδυτική δραστηριότητα στο πλαίσιο της Συμφωνίας CETA (Investment Court System - ICS). Συγκεκριμένα, μόλις ολοκληρωθεί η κυρωτική διαδικασία από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, θα τεθεί σε εφαρμογή το άρθρο 8.27, στο οποίο προβλέπεται η σύσταση ξεχωριστού δικαιοδοτικού οργάνου (the Tribunal). Θα αποτελείται από 15 μέλη, 5 προερχόμενα από την ΕΕ, 5 από τον Καναδά και 5 από τρίτες χώρες. Εν τω μεταξύ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται με τον Καναδά για τη διευθέτηση λεπτομερειών του νέου συστήματος.

Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Στη Συμφωνία CETA, προβλέπεται πρόσβαση σε Δημόσιες Συμβάσεις, με συμμετοχή σε δημοσίους διαγωνισμούς σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (ομοσπονδιακό, επαρχιακό/εδαφικό και δημοτικό).

Σύμφωνα με την Έκθεση της 4ης συνάντησης της Επιτροπής για τις Δημόσιες Συμβάσεις στο πλαίσιο της Συμφωνίας CETA, η οποία πραγματοποιήθηκε περί τα μέσα Δεκεμβρίου 2021, ο Καναδάς έχει σημειώσει πρόοδο σχετικά με την εκπλήρωση υποχρέωσής του για υλοποίηση ενιαίου ηλεκτρονικού σημείου πρόσβασης (single electronic point-SPA) σε Δημόσιους Διαγωνισμούς μέχρι την 21^η Σεπτεμβρίου 2022. Η νέα πλατφόρμα, υπό τον τίτλο «**CanadaBuys**», η οποία θα λειτουργεί και ως πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής προτάσεων, βρίσκεται υπό ανάπτυξη.

Επί του παρόντος, πληροφορίες για τις Δημόσιες Συμβάσεις σε ομοσπονδιακό επίπεδο είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη ιστοσελίδα της Κυβέρνησης του Καναδά: [Buyandsell.gc.ca/tenders](https://buyandsell.gc.ca/tenders). Σε επαρχιακό/εδαφικό επίπεδο, δημόσιοι διαγωνισμοί αναρτώνται στον ιστότοπο της Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου μεταξύ των καναδικών Επαρχιών και Εδαφών (CFTA). <https://www.cfta-alec.ca/doing-business>. Σε αυτόν αναρτώνται επίσης δημόσιοι διαγωνισμοί που προκηρύσσονται από κάποιους Δήμους. Εκτός των ανωτέρω, υπάρχουν ορισμένοι άλλοι ηλεκτρονικοί σύνδεσμοι, στους οποίους επίσης αναρτώνται διαγωνισμοί, όπως είναι οι ακόλουθοι:

<https://www.merx.com>

<https://www.biddingo.com>

<https://www.bidsandtenders.com>

Για την υποβολή προσφοράς σε κάποιον διαγωνισμό, απαιτείται εγγραφή της εταιρείας στο Σύστημα Καταχώρησης Προμηθευτών (Supplier Registration Information - SRI) και απόκτηση επιχειρηματικού αριθμού προμηθειών (Procurement Business Number).

Αν και αρκετές ελληνικές εταιρείες διαθέτουν εμπειρία σε δημόσιους διαγωνισμούς, είναι προτιμητέο να συνεργάζονται, σε πρώτη φάση, με κάποια καναδική, η οποία γνωρίζει καλύτερα τις διαδικασίες. Κατ' αυτόν τον τρόπο, αντιμετωπίζεται, πιο αποτελεσματικά, ο ανταγωνισμός από τις αμερικανικές εταιρείες, που χαίρουν των ίδιων ή παρομοίων προνομίων.

Το Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο (European Union Chamber of Commerce in Canada-EUCCAN), σε συνεργασία με ιδιωτική δικηγορική εταιρεία έχει εκπονήσει Οδηγό Δημοσίων Συμβάσεων για ευρωπαϊκές εταιρείες, βάσει της Συμφωνίας CETA, ο οποίος είναι διαθέσιμος στον ακόλουθο σύνδεσμο: [practical guide to procurement for European companies - https://euccan.com/publication-government-procurement-opportunities-for-eu-companies-in-canada](https://euccan.com/publication-government-procurement-opportunities-for-eu-companies-in-canada). Ο εν λόγω Οδηγός αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο Δημοσίων Συμβάσεων που ισχύει σε ομοσπονδιακό επίπεδο καθώς και στις Επαρχίες Οντάριο και Κεμπέκ.

ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Στην αγορά του Καναδά υπάρχουν εξαιρετικές προοπτικές εξαγωγών ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών. Οι τομείς με τις πιο ελπιδοφόρες προοπτικές για τις ελληνικές επιχειρήσεις είναι οι τομείς **τροφίμων, κρίσιμων ορυκτών, ενέργειας, ιδίως πράσινης, δομικών υλικών, καθώς και τεχνολογίας.**

ΣΤ.1 Τρόφιμα

Χάρη στην προσωρινή εφαρμογή της Συμφωνίας CETA, έχει διευκολυνθεί το εμπόριο και υπάρχει περιθώριο περαιτέρω ενίσχυσης εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στην καναδική αγορά. Επιβοηθητική θα ήταν η διοργάνωση επιχειρηματικής αποστολής στον κλάδο τροφίμων. Ωστόσο, πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν οι περιορισμοί λόγω πανδημίας, η οποία έχει λειτουργήσει ανασταλτικά στη διοργάνωση επιχειρηματικών δράσεων.

ΣΤ.2 Πράσινη Ενέργεια και Τεχνολογία

Άξιος προσοχής είναι ο κλάδος της Πράσινης Ενέργειας και Τεχνολογίας, για τον οποίο επιδεικνύεται ενδιαφέρον καναδικών επενδύσεων στη χώρα μας. Ο τομέας της τεχνολογίας ευνοήθηκε σημαντικά από την πανδημία και παράλληλα από την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου του Καναδά που ευνοεί τη μεγάλη ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογικών προϊόντων και νέων επιχειρηματικών ιδεών. Οι ελληνικές εταιρείες του κλάδου θα μπορούσαν, μέσω κατάλληλης δικτύωσης με καναδικές εταιρείες, να εξασφαλίσουν συνεργασίες και χρηματοδότηση.

ΣΤ.3 Κρίσιμα Ορυκτά

Πρόκειται για έναν ιδιαίτερα ενδιαφέρον κλάδο με μεγάλες προοπτικές. Ο Καναδάς επιθυμεί τη συνεργασία με την ΕΕ προς ενοποίηση αλυσίδων αξίας πρώτων υλών (raw materials value chains), αλλά και προς υλοποίηση προγραμμάτων στον τομέα Επιστημών, Τεχνολογίας και Καινοτομίας.

Σημειώνεται ότι ο Καναδάς είναι από τους κορυφαίους παραγωγούς κρίσιμων ορυκτών παγκοσμίως. Κατέχει την πρώτη θέση στην παραγωγή ποτάσας (potash), τη δεύτερη στην παραγωγή νιοβίου και ουρανίου (niobium, uranium), την 3^η στην παραγωγή παλλαδίου και τιτανίου (palladium, titanium), την τέταρτη στην παραγωγή αλουμινίου, ινδίου και πλατίνας (aluminum, indium, platinum) και την πέμπτη στην παραγωγή γραφίτη και νικελίου (graphite, nickel). Υφίσταται, δε, μονάδα επεξεργασίας κρίσιμων ορυκτών στην Επαρχία Σασκάτσουαν.

ΣΤ.4 Αλουμίνιο

Το αλουμίνιο (ακατέργαστο και σκραπ) βρίσκεται ανάμεσα στα δέκα πρώτα προϊόντα που εξάγει ο Καναδάς στην Ελλάδα. Υπάρχει περιθώριο ελληνικών εξαγωγών προϊόντων αλουμινίου με προστιθέμενη αξία καθώς και δυνατότητα ενίσχυσης της παρουσίας ελληνικών εταιρειών στην υλοποίηση κατασκευαστικών έργων στον Καναδά.

Z. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1. Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία

Δ/ση: 80 MacLaren Street, Ottawa, ON, K2P 0K6 Τηλ: +1 613 238 6271 Email: gremb.otv@mfa.gr

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Οττάβα

Δ/ση: 80 MacLaren Street, Ottawa, ON, K2P 0K6 Τηλ: +1 613 238 6271 Email: ecocom-ottawa@mfa.gr

Γενικό Προξενείο Τορόντο

Δ/ση: 1075 Bay Street, Toronto, ON M5S 2B1 Τηλ: +1 416 515 0132 Email: grgencon.tor@mfa.gr

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Τορόντο

Δ/ση: 1075 Bay Street, Toronto, ON M5S 2B1 Τηλ: +1 416 515 0132 Email: ecocom-toronto@mfa.gr

Γενικό Προξενείο Μόντρεαλ

1002 Sherbrooke Ouest, Suite 2620, Montreal, QC, H3A 3L6 Τηλ: +15148752119 Email:

grgencon.mon@mfa.gr

Γενικό Προξενείο Βανκούβερ

688 West Hastings Str, Suite 500, Vancouver, BC, V6B 1P1 Τηλ: +1 604 681 1381, Email grgencon.van@mfa.gr

2. Ελληνικές Κοινότητες στον Καναδά

1. Οττάβα

T: +1 613 225 8016 Email: office@helleniccommunity.com Web: <http://www.helleniccommunity.com>

2. Toronto

T: +1 416 425 2485 Email: info@togreekcom.org Website: <https://www.greekcommunity.org>

3. Greater Montreal

T: +1 514-738-2421 Email: info@hcgm.org Website: <http://www.hcgm.org>

4. Vancouver

T: +1 604 266 7148 Email: contact@helleniccommunity.org Web: <http://helleniccommunity.org>

5. Kingston

T: +16135324930 Email: GreekCommunityofKingston@gmail.com W:
www.greekcommunityofkingston.com

6. Winnipeg

T: +1 204 889 8723 Email: greekcom@mymts.net Web: <http://www.stdemetrioschurch.com/Home.html>

3. Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση – Υπουργεία Οικονομικού και Εμπορικού Ενδιαφέροντος

- **Γραφείο Πρωθυπουργού – Prime Minister’s Office**
Δ/νση: 80 Wellington Street, Ottawa, Ontario K1A 0A3 F: +1 613 941 6900 Website: <http://pm.gc.ca>
- **Υπουργείο Γεωργίας και Αγροδιατροφικών Προϊόντων (Agriculture and Agri-Food)**
Website: <http://www.agr.gc.ca/eng>
- **Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Ανάπτυξης (Employment and Social Development)**
Website: <https://www.canada.ca/en/employment-social-development.html>
- **Υπουργείο Αλιείας, Ωκεανών και Καναδικής Ακτοφυλακής (Fisheries and Oceans)**
Email: info@dfo-mpo.gc.ca; min@dfo-mpo.gc.ca Website: <http://www.dfo-mpo.gc.ca/index-eng.htm>
- **Υπουργείο Καινοτομίας, Επιστήμης και Οικονομικής Ανάπτυξης (Innovation, Science, Economic Development)** <https://www.ic.gc.ca/eic/site/icgc.nsf/eng/home>
- **Υπουργείο Οικονομικών (Finance)** <https://www.fin.gc.ca>
- **Υπουργείο Εξωτερικών (Global Affairs)** <http://www.international.gc.ca>
- **Υπουργείο Υγείας**
T: +1 613-957-2991 Email: Info@hc-sc.gc.ca Web: <https://www.canada.ca/en/health-canada.html>
- **Υπουργείο Μεταφορών**
Email: mintc@tc.gc.ca Website: <https://www.tc.gc.ca/en/transport-canada.html>
- **Υπουργείο Φυσικών Πόρων (Natural Resources)**
T: +1 343-292-6096 Email: nrcan.media.nrcan@canada.ca Website: <https://www.nrcan.gc.ca/home>
- **Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Environment and Climate Change)**
T: +1 819-938-3860 Email: ec.enviroinfo.ec@canada.ca Website: <https://www.ec.gc.ca/?lang=En>
- **Υπουργείο Υποδομών (Infrastructure)**
T: +1 613-948-1148 Email: infoc.info.infoc@canada.ca Web: <http://www.infrastructure.gc.ca/index-eng.html>
- **Υπουργείο Δημοσίων Υπηρεσιών και Διαγωνισμών (Public Services and Procurement)**
Email: questions@tpsgc-pwgsc.gc.ca Website: <https://www.tpsgc-pwgsc.gc.ca/comm/index-eng.html>

4. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

- **Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο (EUCCAN)** Δ/νση: 480 University Avenue, Suite 1500, Toronto, ON M5G 1V2 T: +1 416 598 7087 Email: info@euccan.com; Website: www.euccan.com
- **Ελληνο-Καναδικό Εμπορικό Επιμελητήριο (Τορόντο) Hellenic Canadian Board of Trade** Email: membership@hcbt.com; events@hcbt.com Website: www.hcbt.com
- **Ελληνικό Εμπορικό Επιμελητήριο Μόντρεαλ** -Δ/νση: 381 St-Antoine West, Suite 6000, Montreal, Quebec, H2Y 3X7 Email: info@hbotmontreal.com Website: <http://hbotmontreal.com>
- **The Canadian Chamber of Commerce** Δ/νση: 1700 – 275 Slater Str, Ottawa ON, K1P5H9 Email: info@chamber.ca Web: <http://www.chamber.ca>
- **Ontario Chamber of Commerce** Δ/νση: 180 Dundas Street West, Suite 1500, Toronto, ON, M5G 1Z8 Web: <http://www.occ.ca>
- **BC Chamber of Commerce** Δ/νση: 1201 – 750 West Pender Str, Vancouver, BC V6C 2T8 Mail: bccc@bcchamber.org Web: www.bcchamber.org
- **Chamber of Commerce and Industry of Québec** Δ/νση: 900, boul. René-Lévesque Est, bureau 600, Québec City, QC G1R 2B5 Email: info@cciquebec.ca Website: <http://www.cciquebec.ca/fr>
- **The British Canadian Chamber of Trade and Commerce** <http://bcctc.ca>
- **American Chamber of Commerce in Canada** www.amchamcanada.ca

- **Canada-Russia Chamber of Commerce Association** <http://canadarussiachambers.org>

5. Τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα του Καναδά – Bank of Canada	http://www.bankofcanada.ca
Royal Bank of Canada (RBC)	https://www.rbcroyalbank.com
Toronto-Dominion Bank Group (TD)	https://www.td.com
Bank of Nova Scotia (Scotiabank)	http://www.scotiabank.com
Bank of Montreal (BMO)	https://www.bmo.com
Canadian Imperial Bank of Commerce (CIBC)	https://www.cibc.com

6. Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον Καναδά

https://eeas.europa.eu/delegations/canada_en

7. Ομοσπονδιακοί Φορείς

- Τελωνειακή Υπηρεσία Καναδά (CBSA) Email: contact@cbsa.gc.ca Website: www.cbsa-asfc.gc.ca
- Φορολογική Υπηρεσία Καναδά - CRA <https://www.canada.ca/en/revenue-agency.html>
- Canadian Food Inspection Agency (CFIA) T: +1 613-773-2342 Web: <http://www.inspection.gc.ca>
- Canadian Intellectual Property Office Email: ic.contact-contact.ic@canada.ca Web: www.cipo.gc.ca
- Οργανισμός Τυποποίησης Email: info@scc.ca Website: www.scc.ca
- Στατιστική Υπηρεσία Email: STATCAN.infostats-infostats.STATCAN@canada.ca Website: www.statcan.gc.ca
- Canada Business Network <https://canadabusiness.ca>
- Canadian Commercial Corporation Email: info@ccc.ca Web: www.ccc.ca
- Canadian Institute of Steel Construction Email: info@cisc-icca.ca Website: www.cisc-icca.ca
- Canadian International Trade Tribunal (CITT) Email: citt-tcce@tribunal.gc.ca Web: www.citt-tcce.gc.ca
- Canadian Northern Economic Development Agency Website: www.cannor.gc.ca
- Canadian Radio-television and Telecommunications Commission Website: www.crtc.gc.ca
- Canadian Tourism Commission <https://www.destinationcanada.com/en>
- Canadian Transportation Agency Email: info@otc-cta.gc.ca Website: www.otc-cta.gc.ca
- Canadian Space Agency Email: asc.info.csa@canada.ca Web: <http://www.asc-csa.gc.ca/>
- CBC/Radio-Canada www.cbc.Radio-Canada.ca
- Competition Tribunal Email: tribunal@ct-tc.gc.ca Website: www.ct-tc.gc.ca
- Copyright Board Canada T: +1 613 952 Email: secretariat@cb-cda.gc.ca Website: www.cb-cda.gc.ca
- Farm Products Council of Canada www.fpcc-cpac.gc.ca
- Federal Economic Development Agency for Southern Ontario www.feddevontario.gc.ca
- Financial Consumer Agency of Canada Web: www.canada.ca/en/financial-consumer-agency.html
- International Development Research Centre www.idrc.ca/en
- Canada Energy Regulator <https://www.cer-rec.gc.ca>
- National Research Council Canada www.nrc-cnrc.gc.ca/eng
- Natural Sciences and Engineering Research Council of Canada www.nserc-crsng.gc.ca
- Northern Pipeline Agency www.npa.gc.ca
- Office of the Procurement Ombudsman <http://opo-boa.gc.ca>
- Royal Canadian Mint www.mint.ca
- Western Economic Diversification Canada www.wd-deo.gc.ca

8. Επαγγελματικές Ενώσεις – Κλαδικοί Φορείς

Canadian Apparel Federation

Δ/ση: 116 Albert St., suite 404, Ottawa, Ontario, K1P 5G3 Email: info@apparel.ca Website: www.apparel.ca

ApparelConnexion.com

Email: info@apparelconnexion.ca Website: www.apparelconnexion.com

Canadian Textile Industry Association

151 Slater St, suite 708, Ottawa, ON K1P 5M9 Email: textilescanada@gmail.com Web:

www.canadiantextiles.ca

National Apparel Bureau

Δ/ση: 345 Victoria Ave., Suite 605, Montreal, QC, H3Z 2N2 Website: www.nabq.com/Site/Home.aspx

Fur Council of Canada

Δ/ση: 1435 St-Alexandre, Suite 1270, Montreal, Quebec, H3A 2G4 Web: <http://www.furcouncil.com>

ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Canadian Federation of Agriculture CFA-FCA

Δ/ση: 21 Florence Street, Ottawa, ON K2P 0W6 Email: info@canadian-farmers.ca Website: www.cfa-fca.ca

Canadian Federation of Independent Grocers

Δ/ση: 105 Gordon Baker Rd., Suite 401, North York, ON M2H 3P8 Email: info@cfig.ca Website:

<https://cfig.ca>

Ontario Federation of Agriculture

Δ/ση: 100 Stone Road West, Suite 206, Guelph, ON N1G 5L3 T: +1 519 821 8883 Website: <https://ofa.on.ca>

Agricultural Manufacturers of Canada

Δ/ση: P.O. Box 636, Station Main, Regina, SK S4P 3A3 Canada Email: admin@a-m-c.ca Website: www.a-m-c.ca

Agri-Food Export Group Québec-Canada

Email: info@groupexport.ca Web: www.groupexport.ca/en

Canadian Produce Marketing Association - Ένωση Διακίνησης Φρούτων και Λαχανικών

Δ/ση: 162 Cleopatra Drive, Ottawa, Ontario, K2G 5X2 T: +1 613 226 4187 Website: www.cpma.ca

National Farmers Union

Δ/ση: 2717 Wentz Ave, Saskatoon, SK, S7K 4B6 T: +1 306 652 9465 Email: nfu@nfu.ca Website:

www.nfu.ca

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΕΜΠΟΡΙΟ

Canadian Federation of Independent Business - CFIB

Δ/ση: 1202-99 Metcalfe St, Ottawa, ON K1P 6L7 Email: info@cfib-fcei.ca Web: <http://www.cfib-fcei.ca>

Καναδική Ένωση Εισαγωγέων - Εξαγωγέων

777 Bay Street, PO Box 149, Toronto, Ontario M5G 2C8 Email: info@iecanada.com Web:

www.iecanada.com

Canadian Association of Wholesale Representatives (CAWS)

Δ/ση: 2708 Yonge Street, P.O. Box 1342, Toronto, ON, M4P 3J4 Email: info@caws.ca Website:

<http://caws.ca>

Canadian Professional Sales Association – CPSA Καναδική Οργάνωση Εμπορικών Αντιπροσώπων

T: +1 416 408 2685 Email: SalesSuccess@cpsa.com Website: <https://www.cpsa.com/>

World Trade Center Toronto

Δ/ση: 77 Adelaide St W, Toronto, ON M5X 1C1 Email: wtc@wtc.com Website: <https://wtctoronto.com>

Canadian Association of Fairs and Exhibitions - CAFE

PO Box 21053 (WEPO) Brandon, MBR7B3W8 Email: info@canadian-fairs.ca Web: www.canadian-fairs.ca

ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

Canadian Association of Liquor Jurisdiction - CALJ

Δ/ση: 382 Elm Road, Toronto, Ontario M5M 3V8 T: +1 416 780 1851 Email: Info@Calj.Org Web: www.calj.org

Liquor Control Board of Ontario - LCBO

Δ/ση: Yonge Street, Suite 1100, Toronto, ON, M5E 1E5 Τηλ.: +1 416 365 5900 Website:

<http://www.lcbo.com>

Société des Alcools du Québec – SAQ

Δ/ση: 905, Av De Lorimier, Montréal (Quebec) H2K 3V9 Τηλ.: +1 5142542020 Web: <https://www.saq.com>

Manitoba's Liquor Marts: <http://www.mlcc.mb.ca>

New Brunswick Liquor: <http://www.nbliquor.com>

Newfoundland Liquor Corporation: <http://www.nfliquor.com>

Nova Scotia Liquor Corporation: <http://www.mynslc.com>

PEI Liquor Control Commission: <http://www.peilcc.ca/index.php3>

Saskatchewan Liquor & Gaming Authority: <http://www.sлга.gov.sk.ca>

Yukon Liquor Corporation: <http://www.ylc.yk.ca>

Canadian Association of Professional Sommeliers

Email: admin@gc.sommelierscanada.ca Website: <http://sommelierscanada.com>

Winery & Grower Alliance of Ontario

Δ/ση: 4890 Victoria Av North, Vineland Building, Vineland Station, Ontario, L0R2E0 Web: <https://wgao.ca>

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Canadian Construction Association

Δ/ση: 1900 – 275 Slater Street, Ottawa ON K1P 5H9 Email: cca@cca-acc.com Web: <http://www.cca-acc.com>

Ontario Association of Architects – OAA

Δ/ση: 1 Duncan Mill Rd., Toronto, ON M3B 1Z2 Email: oaamail@oaa.on.ca Web: <http://www.oaa.on.ca>

The Fashion Group International (FGI)

Δ/ση: Toronto, ON Email: info@fgitoronto.org Website: <http://fgitoronto.org>

Royal Architectural Institute of Canada – RAIC

Δ/ση: 55 Murray Str, Suite 330, Ottawa, Ontario, K1N 5M3 Email: info@raic.org Web: <https://www.raic.org>

ΥΓΕΙΑ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Canadian Cardiovascular Society

222 Queen Street, Suite 1100, Ottawa, ON K1P 5V9 Email: info@ccs.ca Website: <http://www.ccs.ca/en/>

Canadian Health Food Association

Δ/ση: 235 Yorkland Blvd, suite 201, Toronto, ON M2J 4Y8 Email: info@chfa.ca Website: www.chfa.ca

Canadian Medical Association

Δ/ση: 1867 Alta Vista Dr., Ottawa, ON K1G 5W8 Email: memberservicecentre@cma.ca Web: www.cma.ca

Canadian Neurological Society

Web: <https://www.cnsfederation.org/societies/society/canadian-neurological-society/2/>

Canadian Nutrition Society

Δ/ση: 1867 La Chapelle St., Ottawa, ON K1C 6A8 Email: info@cns-sc.ca Website: www.cns-sc.ca

Canadian Orthopaedic Association

4060 St. Catherine Str West, Westmount Quebec H3Z2Z3 mail: info@canorth.org Web: <https://coa-aco.org>

Canadian Pharmacists Association (CPA)

Δ/ση: 1785 Alta Vista Drive, Ottawa, ON, K1G 3Y6 Email: info@pharmacists.ca Web: www.pharmacists.ca

Dietitians of Canada

T: +1 416-596-0857 Email: contactus@dietitians.ca Website: www.dietitians.ca

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Canadian Museums Association

280 Metcalfe Street, Suite 400, Ottawa, ON, K2P 1R7 Email: info@museums.ca; Web:

<https://www.museums.ca>

Canadian Association of Tour Operators (CATO)

Δ/ση: 7 - B Pleasant Boulevard, Suite 1011, Toronto, Ontario, M4T 1K2 Email: info@cato.ca Website:

www.cato.ca

Tourism Industry Association of Canada (TIAC)

Δ/ση: 600 - 116 rue Lisgar Street, Ottawa, ON, K2P 0C2 Email: contact@tiac-aitc.ca Web: <https://tiac-aitc.ca>

Travel Industry Council of Ontario (TICO)

55 Standish Court, Suite 460, Mississauga, ON L5R 4B2 Email: tico@tico.ca; info@tico.ca Web: www.tico.ca

Ένωση Ξενοδόχων Καναδά - Hotel Association of Canada

130 Albert Str, Suite 1206 Ottawa ON K1P5G4 mail: info@hotelassociation.ca Web: www.hotelassociation.ca

EPEYNA, KAINOTOMIA

Information Technology Association of Canada (ITAC)

220 Laurier Avenue West, Suite 1120, Ottawa, Ontario, K1P 5Z9 Email: cleonard@itac.ca Web: <http://itac.ca>

Innovate BC

T: +1 604 683 27 24 Email: info@bcic.ca; programs@bcic.ca Website: www.bcic.ca

Canada's Association of Information Technology

T: +1 905 602 13 70 Email: info@cips.ca Website: www.cips.ca

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Petroleum Services Association of Canada – PSAC

Δ/ση: 1150-734 7th Ave SW, Calgary, Alberta, T2P 3P8 Email: info@psac.ca Website: www.psac.ca

Canadian Association of Petroleum Products

1000, 275 Slater Str, Ottawa, Ontario, K1P 5H9 Email: communication@capp.ca Web: <https://www.capp.ca/>

Chemical Industry Association of Canada

350 Sparks St #805 Ottawa ON K1R7S8 mail: info@canadianchemistry.ca Web: <https://canadianchemistry.ca>

Fertilizer Canada - Ένωση Παραγωγών Λιπασμάτων

350 Sparks Str Suite 907 Ottawa ON K1R7S8 mail info@fertilizercanada.ca Web <https://fertilizercanada.ca>

Canadian Association of Recycling Industries

Δ/ση: PO Box 67094 Westboro, Ottawa ON K2A 4E4 Email: info@cari-acir.org Website: www.cari-acir.org

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

The Canadian Bar Association (CBA)

Δ/ση: 66 Slater St., Suite 1200, Ottawa, ON, K1P 5H1 Email: info@cba.org Website: www.cba.org

Hellenic Canadian Lawyers' Association Ελληνοκαναδική Ένωση Νομικών

Email: info@hcla.ca Website: www.hcla.ca

9. Διεθνείς και Περιφερειακοί Οργανισμοί με έδρα στον Καναδά

ICAO – International Civil Aviation Organization Montréal, Québec Web: <https://www.icao.int>

Institut de la Francophonie pour le développement durable Québec, <http://www.ifdd.francophonie.org>

INWEH - UN University – Institute for Water, Environment and Health Web: <http://inweh.unu.edu>

NAFO - Northwest Atlantic Fisheries Organization Dartmouth, NS Website: <https://www.nafo.int>

NPAFC - North Pacific Anadromous Fish Commission Vancouver, BC Website: <http://www.npafc.org>

PICES - North Pacific Marine Science Organization Sidney, BC Website: <https://www.pices.int>

PSC - Pacific Salmon Commission Vancouver, BC Website: <http://www.psc.org>

UIS/UNESCO - Institute for Statistics Montréal, Website: <http://uis.unesco.org>

Multilateral Fund for the Implementation of the Montreal Protocol <http://www.multilateralfund.org>;

Secretariat of the Convention on Biological Diversity Montréal, Web: <https://www.cbd.int>

COSPAS - SARSAT - Cospas-Sarsat Programme Montreal, QC Website: <https://cospas-sarsat.int>

COL – Commonwealth of Learning Vancouver, BC Website: <https://www.col.org>

EGMONT GROUP of Financial Intelligence Units Toronto, ON Website: <https://egmontgroup.org/en>

10. Λιμενικές/ Ναυτιλιακές Αρχές

Shipping Federation of Canada

Δ/ση: 300 St Sacrement Street, Suite 326, Montreal, Quebec H2Y 1X4

T: +1 514 849 23 25 F: +1 514 849 79 73 Email: info@shipfed.ca; Website: www.shipfed.ca/home

Canadian Marine and Shipbuilding Association

Δ/ση: 301-200 Catherine Street, Ottawa, Ontario, K2P2K9 mail: info@cmisa.ca Web: <https://www.cmisa.ca>

National Marine Manufacturers Association – NMMA CA

Δ/ση: 14 McEwan Drive West, Suite 8, Bolton ON, L7E 1H1 T.: +1 905 951 4048 Web: <https://www.nmma.ca>

Ένωση Λιμενικών Αρχών Καναδά

Δ/ση: 85 Albert St, Suite 1605, Ottawa ON K1P6A4 mail: info@acpa-ports.net; Web: www.acpa-ports.net

Λιμενικές Αρχές	Email
1. Nanaimo	info@npa.ca ; imarr@npa.ca
2. Port Alberni	bfilipchuk@alberniport.ca
3. Prince Rupert	https://www.rupertport.com/contact
4. Vancouver Fraser	info@portvancouver.com ;
5. Hamilton	lfenn@hamiltonport.ca
6. Oshawa	portoshawa@bellnet.ca ; info@portofoshawa.ca
7. Toronto	communications@porttoronto.com
8. Thunder Bay	tim@tbport.on.ca
9. Windsor	wpa@portwindsor.com
10. Montreal	dagenaisd@port-montreal.com
11. Québec	marketing@portquebec.ca
12. Saguenay	info@portsageunav.ca
13. Sept-îles	pgagnon@portsi.com
14. Trois-Rivières	adm_gen@porttr.com ; liliane.bussiere@porttr.com
15. Belledune	info@portofbelledune.ca
16. Saint John	iquinn@siport.com ; knelson@siport.com
17. Halifax	info@portofhalifax.ca
18. St. John's	info@sipa.com

11. Διεθνή Αεροδρόμια

- Οττάβα - MacDonald-Cartier International Airport (YOW) www.ottawa-airport.ca
- Τορόντο - Toronto Pearson International www.torontopearson.com
- Μόντρεαλ - Montréal Pierre Elliot Trudeau International Airport (YUL) www.admtl.com
- Βανκούβερ - Vancouver International Airport (YVR) www.yvr.ca
- Κάλγκαρυ - Calgary International Airport (YYC) www.yyc.com
- Έντμοντον - Edmonton International Airport (EIA) www.flyeia.com